

XXV. snem ZMO

región JE Jaslovské Bohunice

VEĽKÉ KOSTOĽANY 5. MARCA 2025

Foto 4F Norika

■ XXXIV. snem ZMO, región JE Jaslovské Bohunice 27. marca 2024 vo Veľkých Kostoľanoch. Na sneme sa zúčastnilo 103 delegátov – zástupcov členských obcí a miest, z celkového počtu 148 členov.

POZITÍVNE MYSLENIE MÁME PRIAMO V DNA

Nemali by sme byť pesimisti

Vážení kolegovia a kolegyně, už 35-krát sa spoločne stretávame na zasadnutí nášho snemu, aby sme bilancovali predchádzajúce obdobie a dohodli sa na prioritách do budúcnosti. Za celé tie roky si miestna samospráva prešla zaujímavou cestou.

Po jej etablovaní a stabilizovaní v prvých rokoch po nežnej revolúcii si hľadala svoje miesto v systéme verejnej správy. V druhej polovici 90. rokov bolo aj vďaka prístupovému procesu do EÚ jasné, že štát si skôr či neskôr prejde fázou decentralizácie a presunu kompetencií na samosprávy. Na túto zásadnú reformu, ktorá znamenala nielen posilnenie demokracie ale aj silný ekonomický impulz pre celú krajinu, sa v rokoch 2002 – 2005 odhodlala druhá vláda Mikuláša Dzurindu. Nižňanského koncepcia reformy bola úspešná a zaradila nás medzi vyspelé európ-

ske krajiny. Avšak, ako všetky reformy, aj decentralizačná reforma sa mala postupne dohadovať a dokončovať. Za všetky nedostatky stačí spomenúť polovičatý prenos kompetencií a prostriedkov na krajskú úroveň. Ale na významnejšie reformné kroky už počas ďalších dvadsiatich rokov až do dnešného dňa nikto nenašiel odvahu. Zmeny, ktoré sa v systéme vyskytli – niekedy pozitívne, ale väčšinou negatívne – spájala hlavne nesystémovosť a absencia vízie.

Pokiaľ sa krajina v druhom desaťročí tretieho tisícročia viedla na vlnu ekonomického rastu a každoročne distribuovala o pár miliárd eur viac ako v predchádzajúcom roku, väčšinu politikov i občanov absencia reforiem netrápila. Pandémia ale ukončila dlhé obdobie rastu a posledné štyri ťažké roky obnažili všetky trhliny na našom hospodárstve, našej demokracii a aj na spôsobe spravovania štátu. Tak ako iné sektory, aj samospráva dramaticky pociťuje nedostatok zdrojov, trpí nesystémovými záslahami a má pocit, že ju politici nepočúvajú. Ani rok 2024 sa z tohto rámca nijako nevynímal, ale iba potvrdzoval uvedené trendy. A „blbá nálada“ je o to citeľnejšia, že stále nevidieť aspoň nejaké svetlo na konci tunela. V na-

šom prípade by ním okrem finančných ukazovateľov mohla byť aj konkrétna vízia rozvoja samosprávy, ktorú by politici položili na stôl a hľadali by pre ňu podporu, tak ako tomu bolo pred dvadsiatimi rokmi. Skôr naopak, jedinou istotou je fakt, že lepšie tak skoro nebude. Nedá sa ubrániť pocitu, že štátna správa ani politická reprezentácia tejto téme nerozumejú a ani nechcú mlieň energiu na zložité a niekedy aj nepopulárne zmeny.

Napriek tejto negatívnej bilancii by sme ale nemali byť pesimisti. Veď starostovia a primátori majú pozitívne myslenie priamo v DNA a určite sa nikto z nás nedal zvoliť preto, aby pasívne čakal na lepšie časy. Nezostáva nám nič iné, len poctivá robota na vlastnom dvore, odvaha inovovať a riešiť aj zdanlivo neriešiteľné veci a silný ťah na bránu na tom spoločnom, teda aktívne presadzovanie záujmov samosprávy prostredníctvom nášho združenia a ZMOS-u.

Milí kolegovia a kolegyně, prajem Vám pri naplňaní tejto misie veľa energie a zdaru počas celého roka 2025.

Mgr. MAROŠ SAGAN, PhD.
predseda ZMO,
región JE Jaslovské Bohunice

SPRÁVA PREDSEDU ZMO, REGIÓN JE JASLOVSKÉ BOHUNICE O ČINNOSTI ZDRUŽENIA V ROKU 2024

Veríme v pokračovanie spolupráce v prospech samosprávy a nášho regiónu

Vážené kolegyně a kolegovia,
ZMO, región JE Jaslovské Bohunice aj v roku 2024 aktívne pracovalo na naplňaní Programového zamerania schváleného snemom. V súlade so svojimi stanovami sa združenie venovalo širokej škále činností zameraných na ochranu práv a záujmov členských miest a obcí, ich rozvoj a efektívnu spoluprácu. Hlavné aktivity a ciele združenia boli zamerané na podporu regionálneho rozvoja a presadzovanie potrieb miest a obcí prostredníctvom presadzovania legislatívnych zmien a opatrení, čo je však dlhá a náročná cesta.

■ Delegáti XXXIV. snemu ZMO prerokovali plnenie rozpočtu za rok 2023, zosumarizovali činnosť za uplynulý rok, schválili rozpočet na rok 2024, programové zameranie na rok 2024 obsahujúce dôležité témy, ktoré samosprávu trápia už dlhodo, vrátane financovania samosprávy.

Členskú základňu ZMO, región JE Jaslovské Bohunice v roku 2024 tvorilo 144 obcí a 4 mestá, počet členov Regionálneho vzdelávacieho centra Trnava 137 obcí a 9 rozpočtových a príspevkových organizácií, ktoré využívali nový produkt „Vzdelávacie služby“ s výhodou členov RVC. ZMO, región JE Jaslovské Bohunice tak aj naďalej zostáva dôležitou platformou na podporu miestnej samosprávy, rozvoj obcí a ochranu záujmov svojich

členov. Jeho činnosť má výrazný dopad na kvalitu života v regióne a posilňuje postavenie miest a obcí v rámci Slovenska.

Rada združenia zvolená snemom v roku 2023 si plnila svoje povinnosti a rokovala päťkrát

■ Pracovné predsedníctvo XXXIV. snemu ZMO, región JE Jaslovské Bohunice. Zľava: Ing. Martin Červenka, starosta obce Ratkovce a 1. podpredseda ZMOS; Ing. Roman Súkeník, starosta obce Zemianske Sady a podpredseda ZMO; Mgr. Maroš Sagan, PhD., starosta obce Cífer a predseda ZMO; Mgr. Eva Kukučková, starostka obce Horné Otrokovce a členka Rady ZMO; Mgr. Gilbert Liška, starosta obce Veľké Kostoľany a člen rady ZMO a OIK Bohunice.

■ Možnosť komunikovať i so zástupcami firiem, ktoré sú samospráve nápomocné pri efektívnejšom riešení rôznych úloh, delegáti snemu využili. Na fotografii zástupca T-MAPY, spol. s. r. o. R. Cupal so starostami obcí Šterusy a Horné Dubové.

■ **Pracovné rokovanie rady ráno, pred začiatkom XXXIV. snemu ZMO, región JE Jaslovské Bohunice.** Členovia rady dohodli detaily rokovania a návrhy na pracovné orgány snemu.

s účasťou v priemere 82 %. Pracovala v zložení, ktoré bolo v dvoch prípadoch zmenené na sneme 27.3.2024: Mgr. Maroš Sagan, PhD., predseda (Čífer); Ing. Martin Červenka – podpredseda (Ratkovce); Ing. Roman Súkeník – podpredseda (Zemianske Sady); Mário Beblavý (Dolný Lopašov); PaedDr. Rastislav Bobocký (Podolie); Ladislav Boháčik (Pečeňady); Ing. Ivan Dobrovodský (Vlčkovce); Ing. Martin Glončák (Suchá nad Parnou); Ing. Mgr. Žaneta Gogolová (Šúrovce); PhDr. Martin Halaksa, PhD. (Košolná); Mgr. Dagmar Jakubcová (Dolné Zelenice); Mgr. Pe-

ter Jančovič, PhD. (Piešťany); Božena Krajčovičová (Jaslovské Bohunice); Mgr. Eva Kukučková (Horné Otrokovce); Mgr. Gilbert Liška (Veľké Kostofany); Slavomír Pocisk (Jablonec); PhDr. Mgr. Ľuboš Šúry (Dolná Streda); Mgr. Juraj Valo (Třebatice); PhDr. Karol Zachar (Dechtice); Ing. Zuzana Nosková (Siladice) – nahradila Mgr. Tereziu Kavuliakovú; Mgr. Tatiana Julinyová (Banka) – nahradila D. Daloša.

V zmysle stanov postupovala i Kontrolná komisia (zvolená 2.3.2023), ktorá sa stretla na

■ **Rokovanie Rady ZMO, región JE Jaslovské Bohunice, 14. mája 2024.** Na programe rokovania bolo schválenie Výročnej správy ZMO za rok 2023. Rada ZMO vzala na vedomie aktuálne informácie z rokovaní Rady a predsedníctva ZMOS a prediskutovala návrh na zmenu Stanov ZMOS. Po rokovaní mali členovia rady možnosť absolvovať exkurziu novovybudovaného Archeoparku a náučného chodníka, ktorý sa nachádza v blízkosti Archeoparku a kúpaliska.

■ **Obsahom rokovania rady 17.9.2024 v Číferi boli informácie z pracovného stretnutia o zvýšení dane za jadrové zariadenia, ako aj informácie z rokovaní Komory obcí a Rady ZMOS. Rada ZMO vzala na vedomie plnenie rozpočtu k 30.6.2024. V diskusii sa venovali rôznym problémovým témam, ktoré samosprávy musia riešiť, pričom mnohé z nich súvisia s financiami.**

kontrole dvakrát. Členovia: Ing. Eva Hanusová, predsedníčka (Vinohrady nad Váhom) pravidelne sa zúčastňovala aj na rokovaní Rady ZMO s hlasom poradným; Ing. Tomáš Bartovič (Dolné Lovčice); Ing. Anita Gajarská (Voderady).

Na činnosti orgánov Združenia miest a obcí Slovenska sa naši zástupcovia zúčastňovali pravidelne na prezenčných i online rokovaní predsedníctva, rady, komory obcí i komory miest a činnosti odborných sekcií. ZMO zastupovali: Ing. Martin Červenka, 1. podpredseda ZMOS, člen predsedníctva; Ing. Roman Súkeník, člen sekcie ekonomiky a financovania; Mgr. Peter Jančovič, PhD., predseda sekcie cestovného ruchu a kúpeľníctva; Mgr. Maroš Sagan, PhD.,

■ Členovia Predsedníctva Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) sa zúčastnili na oslavách pri príležitosti 20. výročia vstupu Slovenska do Európskej únie, ktoré sa 1. mája 2024 konali v priestoroch Zimnej jazdiarne Bratislavského hradu. ZMO, región JE Jaslovské Bohunice reprezentovali Mgr. Peter Jančovič, PhD., primátor mesta Piešťany a člen predsedníctva ZMOS a Ing. Martin Červenka, starosta obce Ratkovce a 1. podpredseda ZMOS.

podpredseda sekcie zahraničných vzťahov, PaedDr. Rastislav Bobocký, člen sekcie športu; Mgr. Gilbert Liška, člen sekcie pre energetiku.

Vo Výbore pre otázky zamestnanosti pri úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny nás zastupovali v nezmenenom zložení: za okres Hlohovec Mgr. Terézia Kavuliaková (Leopoldov); za okres Trnava PhDr. Július Zemko (Špačince); Júlia Belicová (Dolné Orešany); za okres Piešťany Dušan Daloš (Rakovice) a za okres Galanta Ing. Roman Súkeník (Zemianske Sady).

Zastúpenie v Rade partnerstva pre integrovaný územný rozvoj Trnavského samosprávneho kraja bolo nasledovné: okres Hlohovec: Mgr. Terézia Kavuliaková (Leopoldov); Mgr. Eva Kukučková (Horné Otrokovce); okres Piešťany: JUDr. Štefan Kubík (Vrbové); Dušan Daloš (Rakovice);

okres Trnava: Mgr. Marek Dekan (Dolná Krupá); Ing. Anita Gajarská (Voderady); Mgr. Ing. Žaneta Gogolová (Šúrovce); Ing. Svetlana Petrovičová (Smolenice); okres Galanta; PhDr. Mgr. Ľuboš Šúry (Dolná Streda).

Všetkým menovaným patrí poďakovanie za aktívnu prácu a venovaný čas.

Združenie malo počas celého roka mimoriadne intenzívnu a dynamickú činnosť vo všetkých svojich oblastiach. Tém, ktorými sme sa zaoberali, bolo veľa. Každá aktivita, ktorá bola v priebehu roka realizovaná, priniesla svoje ovocie – či už vo forme zlepšenej spolupráce, nových partnerstiev, informácií a poznatkov.

Základné okruhy tém, o ktorých sa rokovalo, pripomienkovali sa – ich konkrétny obsah sa postupne menil:

Miestne dane a daň za jadrové zariadenia

Boli prerokované navrhované zmeny základu dane pri stavbách na bývanie a bytoch zo zastavanej plochy na podlahovú plochu, progresívne zdaňovania druhej a ďalších stavieb a bytov vo vlastníctve jedného daňovníka, vznikla požiadavka na zapracovanie mechanizmu automatickej valorizácie sadzieb dane z nehnuteľností v nadväznosti na výšku inflácie vyhlásenú Štatistickým úradom SR, ktorá by odstránila potrebu manuálnych úprav sadzieb, zmena základu dane z nehnuteľností, zvýšenie poplatkov za rozvoj, vyššie dane pre nehnuteľnosti bez trvalého pobytu, najmä investičné byty, ktoré majú významný vplyv na reálny trh. Diskusie k úniku príjmov pri neohlásených prenájdoch, resp. pri neprihlásených občanoch na trvalý pobyt (čo je dlhotrvajúci problém).

ZMO, región JE Jaslovské Bohunice spolu s Regionálnym združením Mochovce iniciovali

■ Športový deň – samosprávny výstup na Tematín sa konal 30. mája 2024. Cieľom podujatia bolo nadviazanie kontaktov, výmena skúseností a neformálne stretnutie štatutárov a zamestnancov samospráv regiónu ZMO. Okrem toho mali účastníci príležitosť spoznať časť regiónu ZMO. Z Bezovca štartovalo približne 40 účastníkov s modrým nebom nad hlavou a dobrou náladou.

■ V dňoch 3. – 6. júna 2024 sa uskutočnila pracovná cesta starostov a primátorov regiónu do Poľska. V rámci pracovného programu absolvovalo 29 účastníkov prijatie na Radnici v Krakove. Pred radnicou sú účastníci po rokovaní na radnici s darčekom – knihami o histórii Krakova, ktoré im odovzdalo vedenie mesta.

■ Prijatie starostov a primátorov regiónu ZMO, JE Jaslovské Bohunice 4. 6. 2024 v historických priestoroch radnice v Krakove. Účastníci sa dozvedeli, ako funguje samospráva v Poľsku, aké kompetencie spadajú pod miestne orgány, ako sa čerpajú eurofondy a aké problémy sa pri tom vyskytujú. Výmena skúseností bola veľmi zaujímavá a užitočná.

zmenu výšky koeficientu dane za jadrové zariadenia, nakoľko koeficienty neboli valorizované od roku 2004. Predstavitelia obcí v ochranných pásmach zdôrazňujú, že aktuálne nastavenie dane nereflektuje narastajúce ekonomické náklady ani špecifické riziká, ktorým tieto obce čelia. Navrhujú zvýšenie koeficientov o minimálne 70 %, aby sa zohľadnila inflácia a vyššie nároky na infraštruktúru. Zástupcovia Ministerstva financií SR označili túto daň za atypickú a vyjadrili potrebu širšej diskusie o jej štrukturálnych úpravách. Zhoda je na potrebe iniciovať osobitné rokovania medzi dotknutými stranami s cieľom navrhnuť zmeny, ktoré zabezpečia primeranú kompenzáciu pre postihnuté obce.

Financovanie predprimárneho vzdelávania

Počas roka rezonoval názor, že mestá a obce dlhodobo financujú predprimárne

vzdelávanie výrazne vyššími finančnými čiastkami, ako je podiel z príjmu z podielových daní na to určený. Bola prijatá požiadavka poskytnúť komplexnú informáciu, aký dopad, resp. prínos bude mať zmena financovania na obce, zazneli požiadavky na kvantifikáciu výpadku z výnosu DPFO v dôsledku prechodu financovania predprimárneho vzdelávania z miest a obcí na štát. Originálne kompetencie, ako školské kluby či centrá voľného času, zostávajú finančne poddimenzované. MF SR argumentuje tým, že z analýz vyplýva, že je potrebný jasnejší výpočet príspevkov na žiaka, keďže aktuálne sumy nie sú dostatočne transparentné a neodrážajú reálne potreby predovšetkým v malých obciach. Obavy ešte zosilňuje demografický vývoj, ktorý môže viesť k poklesu počtu detí a ďalšiemu zníženiu príspevkov. Po celý rok 2024 bola zmena financovania a jej príprava jednou z hlavných agend ZMOS a aj našich členov Rady ZMOS. Vďaka aktivite ZMOS sa podarilo vy-

rokovat' zmenu vo výške financovania v prospech miest a obcí.

Odpadové hospodárstvo

Dlhodobo rezonovala téma odkladu legislatívnych zmien týkajúcich sa mechanicko-biologickej úpravy odpadov až na rok 2027, ktorá spôsobuje komplikácie samosprávam, ktoré už investovali do príslušnej infraštruktúry. Zároveň veľká skupina miest a obcí súhlasila s odložením tejto povinnosti, čím chceli získať čas na lepšiu prípravu a navýšenie poplatkov. Odklad bol pod ich tlakom nakoniec schválený. Intenzívne sa diskutovalo o nevyhnutnosti zvyšovania poplatkov za odpady.

Sociálne služby

V rámci Plánu obnovy a odolnosti je cieľom sociálnej reformy nastaviť také procesy, aby bola zabezpečená dostupná a kvalitná dlhodobá zdravotná starostlivosť. Reforma by sa mala týkať zavedenia osobného rozpočtu pre osoby s potrebou starostlivosti, a to reflektuje napr. aj zmena posudkovej činnosti.

Aktuálne boli viaceré pripomienky – k výške príspevkov, k systému valorizácie, potre-

■ Poľsko, jún 2024 – návšteva solného „kráľovstva“ – bane vo Wieliczke. Wieliczka je jednou z najstarších a najznámejších solných baní na svete. Bola založená v 13. storočí a ťažila sa v nej soľ až do roku 1996, kedy bola ťažba ukončená. Dnes je baňa významnou turistickou atrakciou a kultúrnym dedičstvom, zapísaným na zozname svetového dedičstva UNESCO. Baňa má viac než 287 kilometrov chodieb, 9 poschodí a dosahuje hĺbku až 327 metrov pod zemou. Exkurzia bola fascinujúca, nakoľko pobyt v bani má aj pozitívne zdravotné účinky. Okrem toho návštevníci videli kus histórie a umelecké diela, vrátane slávneho „podzemného kostola“, Kaplnku sv. Kingy, ktorá je vytesaná priamo do soli a je slávna svojimi sochami, chrámovou architektúrou a kazateľnicou.

■ Na pracovnom stretnutí starostov a primátorov ZMO JE Jaslovské Bohunice a RZ Stredného Považia na Podbanskom sa 16. – 18. októbra 2024 stretlo 200 zástupcov samospráv. V prvý deň sa venovali horúcim témam: Zmena financovania predprimárneho vzdelávania od 1.1.2025, kde informáciu prezentovala Mgr. Chorvátová, expertka ZMOS; Nové pravidlá nakladania s odpadom od 1.1.2025, kde informoval Ing. Tomáš Nemeček, podpredseda sekcie ZMOS pre životné prostredie, starosta Pusté Sady a ďalšie témy.

be zaradenia aj Ministerstva zdravotníctva do pripomienkovacieho procesu. Bola vznesená požiadavka preskúmať dopad návrhu na poskytovateľov terénnych služieb v závislosti od jednotlivých služieb, ktoré sú poskytované, riešiť nedobytné pohľadávky hlavne pri nízkopríjmových kategóriách obyvateľov. Reforma integrovanej posudkovej činnosti by mala vstúpiť do platnosti v septembri 2025, no pod-

ťou združenia, ktoré pomáha samosprávam udržať si prehľad v povinnostiach a neustále sa vzdelávať. Naše semináre sú určené štatutom obcí a miest, zamestnancom úradov aj pracovníkom rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených samosprávami.

Minulý rok bol pre nás dynamický – počet vzdelávacích podujatí opäť narástol, čím sa rozšírila aj tematická pestrosť školení. Dominovalo online vzdelávanie, ktoré je dnes neoddeliteľnou súčasťou moderného učenia. Zrealizovali sme 80 podujatí (o 9 viac ako v roku 2023) v rozsahu 99 dní, pričom sa na nich zúčastnilo 4 095 účastníkov – takmer o 900 viac ako v predošlom roku. Potešujúce je aj 89-percentné zastúpenie členov RVC Trnava na seminároch, čo svedčí o ich vysokom záujme.

■ Na Podbanskom sa v októbri 2024 starostovia okrem odborných tém venovali i nemej dôležitým otázkam, ako je Spoločenský protokol a etiketa – špecifikácia na situácie v samospráve s lektorkou Sandrou Makeľovou.

ľa všetkého ešte prejde podstatnými úpravami, keďže v pôvodnej podobe nie je krytá financiami štátneho rozpočtu

Dopady konsolidačných opatrení na zostavenie rozpočtov na rok 2025

Jedným z najvážnejších problémov súčasnosti je nedostatočné financovanie z podielových daní v roku 2025. Podielové dane predstavujú hlavný zdroj príjmov pre väčšinu samospráv, takže ich nedostatok ohrozuje financovanie základných služieb a originálnych kompetencií. Ministerstvo financií SR uviedlo predpoklad, že výpadok by samosprávy mohli vykryť zvyšovaním miestnych daní, najmä dane z nehnuteľností, ktorá je v mnohých obciach stále na symbolickej úrovni (10 centov za m²). Medzi ďalšie dopady konsolidačných opatrení patrí zvýšenie sadzby DPH, ktoré bude mať výrazný vplyv na financie samospráv. Na jednej strane sa tieto vplyvy môžu prejaviť priamo pri nákupoch a obstarávaní služieb, ale môžu viesť aj k prehodnoteniu už dohodnutých zmlúv, najmä ak sa vplyvom konsolidácie

zvyšia náklady dodávateľom. Panuje zhoda na názore, že štát by mal zabezpečiť stabilnejšie podmienky a predvídateľnosť legislatívy, aby obce mohli efektívne plánovať svoje rozpočty a investície.

Odborné „zložky“ združenia

Odborná komisia združenia Občianska informačná komisia Bohunice pracuje na riešení aktuálnych otázok a tém za účelom zlepšenia informovanosti verejnosti regiónu tvoreného oblasťou ohrozenia jadrovými zariadeniami v lokalite Jaslovské Bohunice. Predsedom komisie je PhDr. Július Zemko (Špačince), ktorý sa zároveň zúčastňuje aj rokovaní Rady ZMO, región JE Jaslovské Bohunice. Činnosť komisie zahŕňa pravidelné rokovania, pracovné stretnutia a pracovné cesty, ktoré prispievajú k lepšej informovanosti a spolupráci so samosprávami i odbornou verejnosťou. Podrobnejší prehľad o aktivitách komisie nájdete v samostatnom článku týchto novín a na webovej stránke www.oik.sk.

V období neustálych legislatívnych zmien a záplavy informácií je Regionálne vzdelávacie centrum Trnava neodmysliteľnou súčas-

Naším cieľom bolo nielen poskytovať odborné poradenstvo a bonusové informácie pre našich členov, ale aj hľadať atraktívne témy, zachovať vysokú kvalitu vzdelávania a zároveň udržať rozumné ceny. Teší nás vaša dôvera a veríme, že aj v ďalšom roku budeme spoločne rásť a získať vedomosti pre lepšiu samosprávu.

Združenie, ktoré spája – práca, šport, príroda aj neformálne stretnutia

Od svojho vzniku je naše združenie známe rozmanitosťou aktivít – spájame odborné témy a legislatívu s neformálnosťou, objavovaním, športom a oddychom. Naša činnosť nie je len o povinnostiach, ale aj o radosť z pohybu, spoznávaní krás regiónu a upevňovaní kolektívu.

Nezabudnite si pozrieť fotky v týchto novínach – možno vás inšpirujú, aby ste sa tento rok pridali aj vy!

Turistika pre každého: turistické podujatie nebolo o zdolávaní rekordov, ale o radosť z pohybu a krásnej prírody regiónu. Tentoraz sme sa vydali z Bezovca na Tematín – v dobrej spoločnosti a s úžasnými výhľadmi.

■ Samosprávny deň, Podkylava 3. septembra 2024. Na fotografii je približne 50 účastníkov podujatia, ktorí za slnečného počasia absolvovali príjemný deň plný informácií a športových aktivít.

Šport a samospráva – spojenie, ktoré funguje – športovci v samospráve nezahŕajú

Jozefovský turnaj v stolnom tenise v Krakovoch, Samosprávny deň na Podkylave či Športové hry v Cíferi – Páci pre zamestnancov obcí boli skvelou príležitosťou na súťaženie aj zábavu. Futbalový tím starostov stále trénuje a rád sa predstaví aj vo vašej obci – dajte nám vedieť o svojom záujme.

Spájame komunitu aj dobré skutky: Opätovne sme sa zapojili do Samosprávnej kvapky

■ Podkylava, september 2024. Počet cyklistov na trase od Šoporne cez Veľké Kostolany až do cieľa Agropenziónu Adam na Podkylave sa každým rokom znižuje. Stárneme, alebo lenívime? ☹ Na fotografii zľava: Roman Súkeník (Zemianske Sady), René Blanárik (Dobrá Voda), Adrián Macho (Šoporňa). Vďaka, že ste sa „heclí“ a „dali to“!

■ Podkylava, september 2024. Starostovia ZMO sa opäť po roku stretli na Kopaniciach, v príjemnom prostredí Agropenziónu Adam. Účastníci mali priestor na využitie rôznych športových aktivít: tenis, plávanie, petang a ďalšie. Nechýbala ani turistika po náučnom chodníku Pávičie, ktorý zahŕňa zastávku vo výrobni Moje ovocie, kde mali účastníci pripravenú ochutnávku piva a čokolády.

krvi v Trstíne, čím sme ukázali, že solidarita je pre nás rovnako dôležitá ako práca či šport.

Skúsenosti zo zahraničia a vzácné stretnutia

Naša pracovná cesta do Poľska, konkrétne do Krakova, bola plná inšpirácií. Na Podban-skom sa stretli dva regióny – JE Jaslovské Bohunice a Stredné Považie, aby sme diskutovali o dôležitých témach a vymieňali si skúsenosti.

■ **Jozefovský turnaj v stolnom tenise – 21. 6. 2024, KD Krakovany.** Hoci bol termín turnaja mierne posunutý pre technické problémy v mieste konania, o to viac sa naň účastníci – starostovia a TAVOSáci – tešili. Výborná atmosféra a športový duch nechýbali ani tentoraz.

■ **Jozefovský turnaj v stolnom tenise – jún 2024.** Víťazom turnaja sa tentokrát stalo družstvo TAVOS, a. s. V individuálnych kategóriách si prvenstvo vybojoval Milan Beluský (TAVOS), druhé miesto obsadil Juraj Valo (starosta Trebatíc) a na tretom mieste sa umiestnil Mário Beblavý (starosta Dolného Lopašova). Gratulujeme všetkým víťazom a ďakujeme za skvelé športové výkony. Na fotografii časť hráčov a starostovských fanúšikov – zľava: I. Šiška, Borovce; Š. Lányi, Kočín Lančár; M. Beblavý, Dolný Lopašov; A. Macho, Šoporňa; R. Bobocký, Podolie. Pozývame na ďalší ročník 21. marca 2025.

Na záver roka nesmela chýbať príjemná bodka. Vianočný večierok v Ružindole bol skvelou príležitosťou na neformálne stretnutie a spoločné zhodnotenie končiacieho sa roka.

Združenie aj jeho kancelária sídli v centre Trnavy na Ulici Paulínska 513/20, kde máme mo-

derne a funkčne vybavené pracovné priestory. Pod vedením Mgr. Andrey Bristenskej tu zabezpečujeme kompletnú agendu a radi vám poskytneme potrebné informácie. Neváhajte nás navštíviť – ste u nás vždy vítaní. Andrea Bristenská znovu v roku 2024 ukázala, že je „mo-

torom“ nášho združenia, za čo jej v mene všetkých členov ďakujem.

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

Ked' hodnotíme uplynulé obdobie, nevidíme len čísla a štatistiky, ale predovšetkým konkrétne príbehy, ktoré dokazujú, že naša spoločná práca a nasadenie majú skutočný význam. Každá členská obec má vďaka združeniu o niečo lepšie podmienky na svoju prácu a rozvoj.

Už teraz vieme, že aj nasledujúci rok priniesie nové výzvy a príležitosti, ktoré radi prijíame. Veríme v pokračovanie spolupráce, vzájomnú pod-

poru pri prekonávaní prekážok a v silu spoločne presadzovať správne myšlienky v prospech samosprávy a nášho regiónu.

Za vašu podporu združenia a spoluprácu vám, vážené kolegyně a kolegovia, srdečne ďakujem. Všetkým nám spoločne prajem veľa energie, úspechov a dobrej spolupráce v roku 2025.

Mgr. MAROŠ SAGAN, PhD.
predseda združenia
Foto: archív ZMO

■ **Samosprávna kvapka krvi sa konala v Trstíne 10. apríla 2024.** Na odbere sa zúčastnili starostovia a zamestnanci obcí regiónu ale i občania obce Trstín a okolitých obcí. Na fotografii sú zástupcovia organizátorov, obcí Opoj, Lošonec, Smolenice, Trstín, Kátlovce, Horné Zelenice.

■ Tradične v Ružindole sa 12. decembra 2024 stretlo cca 65 starostiek, starostov a primátorov ZMO, región JE Jaslovské Bohunice, aby zhodnotili končiaci sa rok 2024, zabavili sa, porozprávali a zabudli na povinnosti, ktorých je stále veľa. **ĎAKUJEME** za vaše členstvo v „našom/vašom“ združení – ďakujeme za vzájomné stretnutia, výmeny skúseností, nové informácie.

■ K Vianociam patria darčeky, a tak si každý účastník večierka 12.12.2024 odniesol malý – milý darček a súčasne obdaroval svojho kolegu.

■ Žrebovanie vianočných darčiekov. Zľava Klaudia Teovanovič, starostka obce Opoj pri preberaní darčeka od vedúcej kancelárie ZMO, v strede Dagmar Jakubcová, starostka obce Dolné Zelenice.

■ Časť dámskej zostavy vianočného stretnutia v Ružindole. Zľava: Jožka Pokrývková, Lukáčovce; Andrea Briestenská, kancelária ZMO; Daška Kosnáčová, Veľká Mača; Viera Darivčáková, Horné Zelenice; Stanka Zacharová, Dolné Trhovište; Zuzka Nosková, Siladice; Daška Jakubcová, Dolné Zelenice; Evka Kukučková, Horné Otrokovce; Danka Balážová, RÚŠS Trnava; Evka Hanusová, Vinohrady nad Váhom; Monika Šimičáková, Horné Trhovište; Katka Vnučková, Merašice; Danko Sigetová, Ratnovce.

PROGRAMOVÉ ZAMERANIE

činnosti ZMO, región JE Jaslovské Bohunice po XXXV. sneme dňa 5. marca 2025 vo Veľkých Kostoľanoch

A) Organizačná oblasť

1. Podporovať činnosť kancelárie združenia ako základnej komunikačnej a organizačnej zložky združenia a tiež vlastného Regionálneho vzdelávacieho centra Trnava.
2. Zabezpečovať činnosť rady združenia ako najvyššieho výkonného orgánu združenia.
3. Aktívne zastupovať združenie v orgánoch ZMOS (predsedníctvo, rada, odborné sekcie) a prostredníctvom nich presadzovať záujmy samosprávy regiónu.
4. Intenzívne spolupracovať s predstaviteľmi samosprávnych krajov a regionálnymi poslancami Národnej rady SR.
5. Pokračovať v aktívnej spolupráci s prevádzkovateľmi jadrovej energetiky v regióne prostredníctvom orgánov združenia, členskej základne i Občianskej informačnej komisie Bohunice.

B) Legislatívna oblasť

1. Presadzovať zásadné systémové zlepšenie financovania miestnej samosprávy zo strany štátu, vzhľadom na dlhodobý nepomer medzi jej kompetenčným rámcom a disponibilnými finančnými zdrojmi. Súčasný model financovania neumožňuje samosprávam primerane plniť funkcie, ktoré im prislúchajú zo zákona.
2. Žiadať dofinancovanie preneseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku a územného plánovania, školstva, cestnej dopravy a pozemných komunikácií, ochrany ovzdušia, vodného hospodárstva a ochrany prírody a krajiny.
3. Zasadzovať sa, aby bol mechanizmus MAS ako funkčný a dlhoročný rámec integrovaného rozvoja regiónov v programovom období 2021 – 2027 finančne posilnený.
4. Presadzovať definovanie jasnej stratégie štátu v oblasti odpadového hospodárstva, dôraznejšiu podporu obcí a miest pri plnení ich úloh v tejto oblasti prostredníctvom dotačnej politiky a možnosť čerpania dotácií na infraštruktúrne projekty aj pre združenia miest a obcí.
5. Presadzovať, aby štát previedol pozemky vo vlastníctve SPF do majetku miest a obcí, čo môže byť výrazným impulzom pri investičných aktivitách miest a obcí, ako aj pri čerpaní finančných prostriedkov z európskych fondov.
6. Zabezpečiť právnu vymožitelnosť Zákona o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a VÚC č. 66/2009 Z. z. v oblasti zákonných vecných bremien.
7. Naďalej presadzovať takú zmenu legislatívy o voľbách, ktorá zabezpečí, aby Slovensko vo voľbách do NR SR bolo rozdelené na minimálne 8 volebných obvodov.

8. Prostredníctvom zástupcov medzi-rezortnej pracovnej skupiny občianskoprávnej zodpovednosti za jadrové škody naďalej požadovať, aby Slovenská republika pristúpila k Protokolu 1997, ktorým sa mení a dopĺňa Viedenský dohovor o občianskoprávnej zodpovednosti za jadrové škody spôsobené jadrovou udalosťou v roku 1963.
9. Naďalej iniciovať prijatie Zákona o rádio-aktívnych odpadoch a vyhoretom jadrovom palive ako ekonomického a kompenzačného nástroja regiónu v oblasti ohrozenia.
10. Aktívne presadzovať napĺňanie cieľov Memoranda o spolupráci podpísaného medzi ZMO, región JE Jaslovské Bohunice a spoločnosťou JAVYS, a. s.
11. Požadovať, aby reforma sociálnych služieb od roku 2026 bola dlhodobou udržateľná a finančne krytá štátnym rozpočtom a nerealizovala sa na úkor financovania samospráv.

C) Ostatné aktivity

1. Pokračovať vo vytváraní podmienok na organizovanie vzdelávania volených predstaviteľov a zamestnancov samosprávy prostredníctvom vlastného regionálneho vzdelávacieho centra.
2. Organizovať tradičné podujatia v oblasti kultúry, športu a výmeny skúseností.
3. Informovať obyvateľov obcí a miest o úlohách a práci miestnej samosprávy a ZMO, regiónu JE Jaslovské Bohunice prostredníctvom regionálnych médií, miestnych možností a web stránky združenia www.zmo.sk.
4. Realizovať medzinárodnú spoluprácu a získavanie poznatkov a skúseností z jadrových lokalít európskych krajín, samosprávy prostredníctvom pracovných výmen skúseností.

Veľké Kostoľany 5.3.2025

PRVÝ REDAKČNÝ SYSTÉM S AI

TVORTE OBSAH WEBU POMOCOU AI ASISTENTA

CHATBOT

KOMUNIKUJTE S OBČANMI 24/7

DIGITÁLNE INFORMAČNÉ PANELE

ŠÍRTE INFORMÁCIE NEOBMEDZENE

Komplexná digitalizácia

www.igalileo.sk

**SLOVENSKÉ
ELEKTRÁRNE**

FINANCIAL
TIMES

statista

**CLIMATE
LEADERS
2024**

Slovenské elektrárne patria medzi slovenských lídrov

S viac ako 70 % podielom na celkovej výrobe elektriny na Slovensku sú Slovenské elektrárne najväčším výrobcom elektriny v krajine. Po odstavení poslednej uhoľnej elektrárne (Vojany) koncom marca minulého roka, dnes vyrábajú elektrinu bez priamych emisií CO₂.

Prestížny britský denník Financial Times zaradil Slovenské elektrárne už tretíkrát medzi klimatických lídrov Európy za znižovanie emisií skleníkových plynov.

Najväčší výrobca elektriny na Slovensku vlni vyrobil takmer 21-tisíc gigawatthodín elektriny, pričom čistá dodávka po odrátaní vlastnej spotreby dosiahla 18 703 GWh, z toho podiel jadrových elektrární bol cez 90 %.

Slovenské elektrárne zároveň zaznamenali historicky najčistejšiu dodávku do siete, pretože viac ako 99 % elektriny dodali bez priamych emisií CO₂.

40 rokov JE Bohunice V2

V minulom a tomto roku oslavujú 3. a 4. blok JE Bohunice 40. výročie od uvedenia do prevádzky a sú tak zhruba v polovici svojej životnosti. Od začiatku prevádzky vyrobili už 265 MWh elektriny, čo by stačilo na pokrytie súčasnej spotreby slovenských domácností na viac ako 100 rokov.

Čistá energia pre domácnosti

V súlade s memorandom podpísaným s vládou SR Slovenské elektrárne aj v tomto roku dodávajú domácnostiam elektrinu za bezkonkurenčne nízku cenu na úrovni cien pred troch rokov – 61,20 eur za jednu

megawatthodinu (MWh). Takisto cena tepla z JE Bohunice, ktoré sa využíva na lokálne vykurovanie v mestách Trnava, Hlohovec, Leopoldov a Jaslovské Bohunice, patrí k najnižším na Slovensku.

Refinancovanie spoločnosti

Uvedenie 3. bloku AE Mochovce prinieslo výrazné zlepšenie finančnej situácie spoločnosti. Dôkazom toho je aj získanie refinancovania úverov v objeme 3,6 mld. eur začiatkom tohto roka, čo poukazuje na dôveru bánk v jadrový priemysel. Znamená to, že Slovenské elektrárne budú platiť nižšie úroky a ich majetok už nebude založený.

Malé reaktory v budúcnosti

Keďže dopyt po elektrine porastie a investičné projekty v energetickom sektore sa plánujú s primeraným časovým predstihom, už pred uvedením 3. a 4. bloku v Mochovciach do prevádzky sa Slovenské elektrárne pozerali aj za horizont roku 2030. Dali si vypracovať štúdiu realizovateľnosti malých modulárnych reaktorov (SMR) v lokalitách svojich závodov na Slovensku, ktorá analyzuje aj náklady na výstavbu a prevádzku malého modulárneho reaktora. Prvé výsledky ukazujú vhodnosť oboch jadrových loka-

lít, ako aj bývalej tepelnej elektrárne Vojany pre projekty SMR.

Ďalšie investície

Investície sa pripravujú aj v ďalších oblastiach, ako napríklad batériové úložisko s kapacitou až viac ako 100 MWh na prečerpávacej vodnej elektrárni Čierny Váh. Projekt sa po získaní dvojmiliónovej dotácie EÚ stal „projektom spoločného (európskeho) záujmu“.

Pracovné miesta u Najzamestnávateľa

Už piatykrát po sebe Slovenské elektrárne získali titul Najzamestnávateľ v kategórii Výroba a priemysel. Hlasujúci v ankete najväčšími oceňovali benefity, ktoré ponúkajú zamestnávateľia – v prípade Slovenských elektrární k nim patria 13. a 14. plat, každoročná valorizácia miezd vo výške inflácie, či obedy za pár centov, päť dní dovolenky navyše a príspevok na dôchodkové sporenie. To, že sa spoločnosť dlhodobo radí medzi najlepších zamestnávateľov, dokazuje aj v našom regióne. Bohunická elektrárňa zamestnáva viac než tisíc kmeňových zamestnancov a ďalšie stovky ako dodávateľov. Ponuky voľných pracovných miest nájdete na webe seas.sk v sekcii Kariéra; hľadajú sa najmä strojníci, elektrikári, technici aj inžinieri.

**Ilustračné foto: Slovenské elektrárne,
Tomáš Schiller**

VÝMENA AKTUÁLNYCH INFORMÁCIÍ

Za poznáním na návštěve v Kanade

Občianska informačná komisia Bohunice je vytvorená za účelom zlepšenia informovanosti verejnosti regiónu tvoreného oblasťou ohrozenia jadrovými zariadeniami a zbierania informácií o jadrových zariadeniach a ich spolupráce so samosprávami v okolitých štátoch a štátoch mimo EÚ.

V roku 2024 sa OIK Bohunice stretla na rokovaníach 3-krát, kde sme dostávali aktuálne informácie o dianí v jadrových zariadeniach. Počas roka bolo naplánovaných viacero podujatí a jedným z nich bola **návšteva jadrovej elektrárne DARLINGTON a firmy CAMCO v Kanade**.

Dvadsaťjeden primátorov a starostov z regiónu JE Bohunice a Mochovce a dvaja tími lídri komunikácie zo spoločností JAVYS, a. s. a SE, a. s., ktorí sú členmi občianskych informačných komisií (OIK) Bohunice a Mochovce, navštívili v dňoch 4. – 9. mája 2024 jadrovú elektrárňu Darlington a firmu na výrobu jadrového paliva CAMECO.

Pracovné cesty členov OIK do krajín prevádzkujúcich jadrové zariadenia sa konajú každoročne. Sú príležitosťou pre primátorov a starostov miest a obcí z okolia prevádzkovaných jadrových zariadení na Slovensku na oboznámenie sa s podmienkami prevádzok,

■ **Máj 2024 – členovia OIK Bohunice pred budovou starej radnice v Toronte, Kanada. Táto historická budova v centre mesta, postavená v 19. storočí v neoklasicistickom štýle, slúžila ako radnica a súdna budova. V súčasnosti sa využíva na kultúrne podujatia a výstavy. Dominantou budovy v románskom štýle je hodinová veža, ktorá kedysi predstavovala najvyšší bod v meste.**

bezpečnosťou, informovanosťou verejnosti a vzájomnou kooperáciou v zahraničí. Vytvárajú priestor pre porovnávanie podmienok, zlepšovanie spolupráce a komunikácie, ale aj pre inšpiráciu pre prípadné legislatívne zmeny v podmienkach Slovenska. Súčasťou ciest sú vždy okrem obliadky prevádzkovaných jadrových zariadení aj stretnutia a diskusie s miestnymi municipalitami a porovnávanie benefitov pre samosprávy v oblasti financovania, vzájomnej podpory v rôznych oblastiach, ale aj kultúrno-spoločenského života.

Pre zástupcov prevádzkovateľov jadrových zariadení z oblasti komunikácie (JAVYS a SE) sú zahraničné poznatky inšpiráciou pre porovnávanie foriem komunikácie so samosprávou, verejnosťou, médiami ale aj aktivít zahrnutých na podporu samosprávy. Poznatky sú dôležité napríklad aj pre komunikáciu pri výbere lokality pre výstavbu nových jadrových zariadení alebo v prípade nových projektov, či pri mimoriadnych udalostiach.

Návšteva jadrovej elektrárne Darlington a spoločnosti na výrobu jadrového paliva CAMECO

Zástupcovia oboch navštívených spoločností na pracovných stretnutiach zdôraznili, že v Kanade má v súčasnosti oblasť jadrovej energetiky 70-percentnú podporu obyvateľstva, pričom najvyššie authority krajiny verejnosti zdôrazňujú, že jadrová energetika je jedným z efektívnych riešení proti hroziacemu globálnemu otepľovaniu. V provincii Ontario sa vyrába v jadrových elektrárňach viac ako

■ **OIK Bohunice – máj 2024: Jadrová elektrárň Darlington sa nachádza na severnom brehu jazera Ontario v Claringtone. Názov pochádza z názvu osady, v ktorej sa nachádza. Má štyri jadrové reaktory typu CANDU a zabezpečuje cca 20 % spotreby elektrickej energie v provincii Ontario.**

50 % elektriny, pričom bližšie k prevádzkovaným jadrovým zariadeniam je podpora obyvateľstva vyššia a stúpa až na 93 %. Dôvodom stúpajúcej podpory obyvateľov je najmä zamestnanosť a benefity regiónu z prevádzkovaných jadrových elektrární.

Zástupcovia samosprávy v okolí prevádzkovaných jadrových zariadení v kanadskom Ontáriu sú organizovaní v obdobnom zoskupení, ako je v podmienkach Slovenska OIK a s firmami, ktoré sme navštívili, boli a sú v pravidelnej priamej komunikácii. Stretnutia samosprávy a prevádzkovateľov sa konajú v pravidelných mesačných intervaloch, kde sú starostovia oboznamovaní s postupmi, aktuálnymi projektami, plánovanými zmenami, čin-

teľov. V súčasnosti sa zameriavajú v oblasti komunikácie najmä na nový akčný program a vypracovali komunikačný plán s cieľom informovania verejnosti o príprave projektov na dekarbonizáciu. Najväčší priestor pre komunikáciu dostal vývoj SMR (malý modulárny reaktor) SWRX300 a rekonštrukcia existujúcich jadrových elektrární v hodnote 12,5 miliardy dolárov. Rekonštrukcia znamená modernizáciu komponentov a je to jeden z mála projektov, kde sa dodržiava aj časový harmonogram, ktorý je naplánovaný na desať rokov. Z realizácie prvého projektu získali a zaznamenali v jadrovej elektrárni Darlington viac ako 4-tisíc poznatkov a ponaučení, ktoré potom ako dobré skúsenosti aplikovali pri rekonštrukcii druhého

vádzky SMR postupne vytvoria a zabezpečia 2 000 nových pracovných miest na obdobie 65 rokov. V SMR vidia príležitosť na znížovanie uhlíkovej stopy a v tejto oblasti majú podpísané MoU s viacerými krajinami. Napríklad s francúzskym EDF, Westinghouse, ale aj s inými krajinami, ako je Estónsko, Česko, Rumunsko či Poľsko, kde majú záujem postupne tiež stavať SMR. Prioritou je postavenie SMR, aby do sveta vyslali signál, že tieto technológie sú perspektívne a majú zmysel.

Práca s komunitami a verejnosťou v okolí prevádzkovaných a plánovaných jadrových zariadení je veľmi podobná, v jednotlivých provinciách sa zásadne neodlišuje. Každý rok investujú do každej provincie okolo 3 miliónov

■ Zástupcovia OIK Bohunice v Kanade – máj 2024: Na fotografii je exkurzia v spoločnosti CAMECO, ktorá vyrába zväzky jadrového paliva pre energetické reaktory. CAMECO je hlavným dodávateľom služieb spracovania uránu potrebných na výrobu paliva na výrobu čistej elektriny.

nosťami spoločností alebo plánovanými aktivitami na podporu verejnosti a samosprávy. Príležitostne sa stretávajú pri nových projektoch s odporom zástupcov zelených organizácií, avšak všetky názorové rozdiely a postoje boli doposiaľ na samostatných spoločných stretnutiach vzájomne vykomunikované tak, že napokon proces realizácie nových zámerov negatívne neovplyvnili.

Najčastejšie témy stretnutí s odporcami jadra sú bezpečnosť a vznikajúce rádioaktívne odpady, a preto sa im snažia všetci zúčastnení dôsledne vysvetľovať, prečo sa netreba týchto oblastí obávať. Zelené organizácie a jednotlivci s negatívnym postojom k jadru sú prizývaní na spoločné stretnutia a výmenu názorov a informácií aj viackrát, pretože tieto skupiny sú aj súčasťou rokovacieho a schvaľovacieho procesu.

Jadrová elektráreň Darlington

Spoločnosť, pod ktorú jadrová elektráreň Darlington so štyrmi prevádzkovanými blokmi patrí, vlastní 66 vodných elektrární, jednu solárnu elektráreň, niekoľko plynových a uhľových elektrární a dve jadrové elektrárne, ktoré sa nachádzajú na území pôvodných obyvateľov. Aj preto bol pred rokmi pripravený primárne pre pôvodné obyvateľstvo komunikačný plán, zameraný na bezpečnosť prevádzky a nové projekty a benefity pre okolité obce a obyvate-

ho a tretieho projektu, ktoré sú už ukončené. V súčasnosti pracujú na štvrtom.

Významnú pozornosť v komunikácii presmerovali na projekty SMR, pričom si uvedomujú, že SMR projektov je veľmi veľa a väčšina je plánovaná na základe už existujúcich projektov. Avšak práve projekt SMR SWRX300 v Darlintoni sa má významne posunúť vpred, pretože komponenty preň možno vyrobiť v rôznych firmách, čím sa dá samotná realizácia na mieste urýchliť. V r. 2021 vyberali projekt, v roku 2022 poslali žiadosť na dozorný orgán a teraz majú za sebou prvé rokovanie s verejnosťou. Ak dostanú súhlas od dozorného orgánu, chceli by začať s výstavbou už v roku 2025. Na projekt majú štyroch partnerov, s ktorými budú zdieľať náklady aj výnosy. Podobný model využili aj pri rekonštrukcii reaktorov. Teraz pracujú na prvom projekte SMR, ale do roku 2036 by chceli mať štyri. Každý s výkonom 300 MW. Po realizácii prvého projektu budú skúsenosti aplikovať na ďalšie projekty, pričom s výstavbou ďalších začnú, až keď bude prvý SMR v prevádzke. Technológia je nová, ale palivo bude rovnaké ako v prevádzkovaných reaktoroch. Životnosť sa predpokladá na 60 rokov. Pred rokom robili štúdiu vplyvu týchto štyroch reaktorov na dané územie, v súčasnosti popri vybavovaní potrebných povolení využívajú čas na prípravu staveniska a komunikáciu s verejnosťou. Štyri projekty výstavby a pre-

dolárov, pričom využívajú spoluprácu najmä s neziskovými organizáciami, medzi ktorými majú viac ako 300 partnerov. Každá je zameraná na inú oblasť pomoci a spoločnosť prevádzkujúca jadrové zariadenia tak odbúrava vlastné náklady na rôzne tímy v oblasti komunikácie a podpory obyvateľstva. Niektoré sú zamerané na prácu vo vzdelávacom priestore, na oblasť ochrany psychického zdravia, životného prostredia, ochranu prírody a podobne. Budúcich zamestnancov sa snažia získavať spomedzi okolitého obyvateľstva formou podpory štúdiá a každoročne udeľujú pre študentov viac ako 200 štipendií. Majú poradnú komisiu, ktorá im odporúča spomedzi občianskych združení vhodných partnerov. Spolupracujú aj s inými priemyselnými prevádzkami, aby spoločne podporovali najžiadanejšie služby neziskových organizácií. V okolí jadrových zariadení robia veľa aktivít so zapojením miestnej verejnosti a komunít, či už pri rôznych športových podujatiach, pomoci pri zveľaďovaní obcí alebo neformálnych aktivitách. Počas roka organizujú veľa podujatí a vzdelávacích programov priamo v komunitách. Organizujú pravidelné prehliadky prevádzky pre obyvateľov, informujú ich o vplyvoch na životné prostredie a spoločne s obyvateľmi zasadili v okolí už viac ako 8 miliónov stromov.

Z dôvodu pripravovaného projektu výstavby štyroch SMR robia omnoho viac aktivít. Napríklad workshopy s komunitami, kde boli a sú

■ **Toronto – pracovná cesta OIK Bohunice – máj 2024: Nathan Phillips Square, námestie v Toronte, ktoré tvorí nádvorie k Novej radnici na križovatke Queen Street West a Bay Street. Námestie nesie meno Nathana Phillipsa, starostu Toronta v rokoch 1955 až 1962 a bolo otvorené v roku 1965. Je dejiskom rôznych verejných podujatí, ako sú koncerty, umelecké výstavy, týždenný farmársky trh či zimný festival svetiel. V zimných mesiacoch sa odrazový bazén mení na ľadovú plochu na korčuľovanie. Ročne námestie priláka približne 1,5 milióna návštevníkov. S rozlohou 4,85 hektára je najväčším mestským námestím v Kanade.**

prizývaní aj ľudia z iných odvetví, najmä ak by mohli mať iné názory a môžu byť prípadnou súčasťou licenčného procesu. Chodia aj priamo do škôl a do takmer 250 000 domácností posielajú k pripravovanej výstavbe SMR newsletter. Organizujú aj stretnutia s malými firmami z regiónu, lebo niektoré nejadrové služby si vedia zabezpečiť priamo v regióne a zákon im umožňuje prednostne ponúkať spoluprácu s firmami v regióne ako formu benefitu.

Vyhoreté jadrové palivo (VJP) uskladňujú priamo po výmene paliva v objekte vedľa pre-

vádzkovej jadrovej elektrárne desať rokov v bazéne, kde sa ochladzuje, a potom ho prepravujú do medziskladu vyhoretého jadrového paliva. Zvažujú aj vybudovanie úložiska pre VJP a rádioaktívne odpady, majú vyhladené dve lokality a prieskum robí štátna firma.

V Kanade majú obdobne ako aj na Slovensku miesta a regionálnu samosprávu. Starostovia okolitých miest zdôrazňujú obyvateľom ekonomické benefity z prevádzkovaných jadrových zariadení, lebo napríklad jadrová elektrárňa je v regióne najväčší zamestnávateľ, platí najvyš-

šie dane z nehnuteľností, má výrazný vplyv aj na lokálny biznis a okrem toho prevádzkuje firmu na výrobu izotopov pre medicínske účely. Pre lokálnu samosprávu je príjem z prevádzok jadrových zariadení zhruba 3,3 milióna dolárov ročne, pre regionálnu samosprávu zhruba 2 milióny dolárov formou daní z nehnuteľností. V Kanade nemajú daň za jadrové zariadenia. Pri výstavbe nových blokov jadrovej elektrárne vynegociovali samosprávy jednorazové príspevky vo výške 10 miliónov dolárov. Niekdedy vytvárajú obce v regióne jednorazové partnerstvá, napríklad na vybudovanie ciest a parkovacích plôch. V Kanade majú tri ochranné pásma, obdobne ako na Slovensku, posledné je 50 km, kde majú obyvatelia nárok napríklad na účasť na havarijných cvičeniach a na profilaxiu, ale iba ak o to požiadajú. Samospráva si vytvára aj medzinárodné partnerstvá regionálnych združení, aby sa vzájomne vo formách benefítov inšpirovali.

Výroba jadrového paliva CAMECO

V Kanade sa výrobe jadrového paliva venujú dve spoločnosti, pričom obe na jeho výrobu využívajú prírodný urán. Ťaží sa priamo v Kanade a ide o urán s najvyšším podielom na svete. Spoločnosť CAMECO má prevádzky po celom svete, ale najmä v severnej Amerike a nedávno kúpila 49 %-ný podiel vo Westinghouse. V navštívenej prevádzke majú zariadenie na konverziu uránu a vyrábané palivo je určené primárne pre kanadské JE. Spoločnosť CAMECO má celkovo cca 370 zamestnancov, z toho priamo firma na výrobu paliva má 260 zamestnancov, z nich 25 % žien. Spoločnosť je v nepretržitej prevádzke od roku 1932 dodnes, aj keď pôvodne bola zameraná na inú priemyselnú činnosť. Federálna vláda má v CAMECO iba 2 %-ný podiel, a preto majú v orgánoch spoločnosti iba jedného štátneho nominanta. Samotná spoločnosť na výrobu paliva CAMECO je v prevádzke od roku 1957, kúpila

■ **September 2024 a spoločné pracovné stretnutie OIK Bohunice – OIK Mochovce a OBK Dukovany (CZ). Účastníci podujatia na hornej nádrži elektrárne Čierny Váh, ktorá má hneď dve prvenstvá. Je to naša najväčšia prečerpávací elektrárňa a zároveň najväčšia vodná elektrárňa na Slovensku s inštalovaným výkonom 735,16 MW. Pozostáva z dvoch nádrží. Horná nádrž bola postavená na kopci v mieste nazývanom Vyšné sokoly v nadmorskej výške 1 160 m. n. m. Druhá časť elektrárne spolu s vodnou nádržou bola vybudovaná v údolí v nadmorskej výške 733 m. n. m. Má i označenie: technický div Slovenska.**

ju v roku 2006. Vyrobili v nej už 1.75 milióna palivových článkov. Spoločnosť má však podmienku zostať vo vlastníctve kanadských majiteľov. Všetko palivo, ktoré vyprodukujú, sa používa nielen v Kanade, ale komponenty vyvážajú do celého sveta. Licenciu majú na dvadsať rokov, platí im do roku 2043. Doteraz dostávali licenciu iba na päť rokov.

V súčasnosti má CAMECO veľký projekt na likvidáciu historických odpadov. Vláda likviduje všetky odpady v okolí areálu a firma všetko, čo je v areáli (do štyridsiatich rokov bol odpad aj kdekoľvek mimo areálu). Vyčistený a rekultivovaný areál mimo spoločnosti teraz v spolupráci s miestnymi komunitami upravujú podľa ich požiadaviek a postupne územie vracajú pod správu samosprávy.

Spoločnosť podporuje nielen miestne komunity a aktivity pre verejnosť, ale pravidelne robia pre obyvateľov Deň otvorených dverí, kde si majú občania možnosť prezrieť celú prevádzku, pretože je pre nich dôležité udržiavanie podpory obyvateľov. Deklarujú im najmä bezpečnú prevádzku bez úrazov, bez vplyvu na zdravie a životné prostredie, zverejňujú emisie, podporujú lokálne organizácie a prevádzky, ako sú knižnice, nemocnice, majú fond na podporu psychického zdravia a snažia sa získavať ďalších partnerov. Majú tiež tzv. Chartu bezpečnosti podpísanú zamestnancami, ktorú všetci prísne dodržiavajú.

V termíne 25. – 27.9.2024 sme boli hosťami tradičného spoločného stretnutia s OIK Mochovce a OBK Dukovany.

Občianske informačné komisie (OIK) Bohunice a Mochovce združujúce zástupcov samospráv v okolí prevádzkovaných jadrových zariadení sa pravidelne, raz ročne, stretávajú s českými kolegami združenými v Občianskych bezpečnostných komisiách (OBK) Dukovany. Stretnutia za účelom výmeny aktuálnych informácií sa konajú vždy striedavo na Slovensku a v Česku. Pred rokom organizovala stretnutie česká strana v Litoměřiciach, tento rok sa konalo septembri 2024 na Slovensku vo Vysokých Tatrách.

Na úvod účastníci stretnutia spoločne navštívili prečerpávaciu vodnú elektrárňu Čiernej Váh, ktorá sa pýši inštalovaným výkonom 735,16 MW, vďaka čomu patrí medzi najväčšie svojho druhu na Slovensku. Elektráreň funguje so šiestimi Francisovými turbínami s výkonom 122,40 MW a jednou Kaplanovou turbínou. Samozrejme, ohromil aj pohľad na hornú nádrž, ktorá sa nachádza vo výške 1 166 metrov nad morom a úchvatnou panorámou naokolo. Technika a príroda ponúkli dokonalú kombináciu.

Po presune do Starého Smokovca si vzájomne vymenili informácie o aktuálnych projektoch a skúsenostiach s nimi súvisiacimi. Českí kolegovia sa v súčasnosti napríklad zaoberajú príchodom veľkého množstva robotníkov, ktorí hľadajú v ich obciach ubytovacie kapacity počas prípravy výstavby nového jadrového zdroja v Česku alebo v súvislosti s logistikou a infraštruktúrou, ktorú čaká nápor vozidiel alebo občianskej vybavenosti, ktorá nie je dimenzovaná na náhly príchod tak veľkého množstva dočasných obyvateľstva s rodinami. Nemenej zaujímavou bola téma pripravovaných finančných kompenzácií pre okolité obce v Českej republike, či úprava legislatívy. Slovenská strana ich zasa informovala o nových projektoch v oblasti OZE v lokalite Jaslovské Bohunice, výstavbe nového jadrového zdroja, úvahách do budúcnosti o SMR, vládných prioritách, spracovávaní rádioaktívnych od-

■ Členovia OIK Bohunice a OIK Mochovce v rámci spoločného pracovného stretnutia predstavili i zaujímavé miesta nášho krásneho Slovenska

padov či plánov o prepracovávaní vyhotoveného jadrového paliva v spolupráci so zahraničným partnerom.

OIK Bohunice sa zaujíma o medializovaný projekt malých modulárnych reaktorov.

Pokročilé modulárne reaktory umožnia opätovne využiť vyhotorené jadrové palivo z už existujúcich elektrární.

„Malé modulárne reaktory sú v porovnaní so súčasnými konvenčnými jadrovými reaktormi menšie, a to tak z pohľadu fyzickej veľkosti, ako aj výkonu. Plánovaný spôsob licencovania, hromadná priemyselná výroba jednotlivých modulov a ich následná inštalácia u zákazníka otvárajú cestu pre rýchlejšiu prípravnú a schvaľovaciu fázu, ako aj pre kratšiu výstavbu a uvedenie do prevádzky,“

priblížila JAVYS v tlačovej správe. „Tieto očakávaná vychádzajú z predpokladu, že malé modulárne reaktory v kombinácii s obnoviteľnými zdrojmi môžu v relatívne krátkom čase reagovať na nadsádzajúci vysoký dopyt po čistej elektrine a veľkom množstve vodíka. Po pri obnoviteľných zdrojoch energie tak prispievajú k spoľahlivej, bezpečnej a trvalo udržateľnej výrobe nízkouhlíkovej energie a tepla,“ zdôrazňuje JAVYS.

Po stretnutí s predstaviteľmi JAVYS, a. s., OIK Bohunice bude informovať o projekte, umiestnení reaktorov a kombinácii umiestnenia NJZ s malými modulárnymi reaktormi.

PhDr. JÚLIUS ZEMKO
starosta obce Špačince
a predseda OIK Bohunice
Foto: archív OIK

■ Zasadanie OIK Bohunice 19. septembra 2024 v Malženiciach, kde členovia rokovali i o stave projektu výstavby nového jadrového zdroja v Jaslovských Bohuniciach, o plánovaných a vykonávaných odstávkach EBO v Jaslovských Bohuniciach. Vypočuli si komplexnú informáciu o rozhodovacích a kontrolných procesoch ÚJD SR a ďalšie zaujímavosti.

ŠIROKÉ SPEKTRUM VZDELÁVACÍCH AKTIVÍT

Klúč k efektívnemu riadeniu samosprávy

„Vzdelávanie je sústavné objavovanie našej nevedomosti.“

Will Durant

V dnešnej dobe, keď sa pred samosprávami v regiónoch stále viac objavujú nové výzvy, je nevyhnutné neustále zvyšovať kvalitu ich riadenia. Jedným z hlavných nástrojov, ako toho dosiahnuť, je vzdelávanie. Regionálne vzdelávacie centrum Trnava (RVC), ktoré je súčasťou združenia, zohráva v tomto procese kľúčovú úlohu. Zameriava sa na rôzne vzdelávacie aktivity, ktoré podporujú tvorivosť a efektívnosť samospráv pri riešení potrieb a požiadaviek občanov, obcí a regiónov. Naším cieľom je pomôcť samosprávam reagovať na aktuálne výzvy v súlade s platnou legislatívou.

RVC organizuje široké spektrum vzdelávacích aktivít. Od odborných školení a workshopov až po informačné a konzultačné semináre, či už prezenčné alebo formou online seminárov, resp. videozáznamov. Tieto aktivity sú zamerané na podporu profesionálneho rastu zamestnancov samospráv a poskytovanie potrebných informácií v oblasti legislatívy.

Regionálne vzdelávacie centrum tak zohráva neoceniteľnú úlohu v podpore samospráv, ktoré čelia výzvam súčasnej doby. Prostredníctvom vzdelávacích aktivít pomáha zabezpečiť ich profesionalitu a pripravenosť na riešenie komplexných úloh, ktoré prináša každodenný život v obciach a regiónoch.

■ V hoteli Termál v máji 2024 sa po práci našiel čas aj na relax. Účastníčky si užili turistiku na Kamenné more, zacvičili si jogu, využili wellness a zároveň stihli prediskutovať rôzne pracovné aj osobné témy. Nechýbala príležitosť nadviazať nové kontakty a potešiť sa jednoduchou radosťou z toho, že „jedlo bolo navarené“. Prijemné počasie prispelo k dobrej nálade a pomohlo upratať myšlienky.

Inovatívne vzdelávanie s RVC Trnava: Nové možnosti pre samosprávy

V RVC Trnava sa neustále snažíme zlepšovať naše služby, prijímať nové výzvy a využívať moderné technológie, aby sme vám priniesli kvalitné a efektívne vzdelávanie. V roku 2024 sme zaviedli významnú novinku v oblasti online seminárov – záznamy sú teraz k dispozícii až 28 dní od prvého spustenia, pričom po aktivácii ich môžete sledovať 7 dní.

Pre vybrané semináre, ktoré považujeme

za dôležité, sme po dohode s lektormi zaviedli možnosť videozáznamov s predĺženým prístupom až na 10 dní od spustenia. Zároveň ponúkame možnosť ich objednania niekoľko týždňov, aby ste si mohli svoje vzdelávanie naplánovať podľa potreby.

Dbáme aj na zlepšenie užívateľského komfortu online seminárov – vylepšili sme systém zadávania otázok cez formulár, zlepšili ich prehľadnosť a zjednodušili proces zasielania prístupových údajov. Teraz dostanete všetko dôležité v jednom e-maile – link na pripojenie, aj záznam seminára – aby ste mali všetky informácie prehľadne uložené a nemuseli ich zdĺhavo vyhľadávať.

Našou prioritou je reagovať na aktuálne témy a prispôbovať ponuku vašim požiadavkám. Preto si ceníme vašu spätnú väzbu a neustále hľadáme nové spôsoby, ako vás zaujať a priniesť vám relevantné informácie pre prax v samospráve.

Zároveň vás chceme uistiť, že vzdelávanie s RVC Trnava

■ Tradičné stretnutie „Profesijný a osobnostný rast zamestnancov obcí“ sa konalo vo Vyhniach v dňoch 22. – 24. mája 2024. Zúčastnilo sa na ňom 60 účastníkov. Hlavnou témou bolo „Ako odolať stresovým situáciám“, ktorá vzhľadom na dynamiku profesijného aj osobného života rezonovala ako mimoriadne aktuálna. Okrem toho mali účastníci možnosť konzultovať otázky z oblasti pracovného práva a účtovníctva.

■ Počet prezenčných seminárov RVC „po Covide“ rapidne klesol. Účastníci zostávajú pred počítačmi... Žiaľ! Prezenčne sme v roku 2024 mali len 10 seminárov v zasadačke Okresného úradu v Trnave, v porovnaní s online seminármi 54-krát a video seminármi 12-krát je to naozaj nízky počet, čo je často na škodu účastníkov.

je pre vás výhodou. Ako naši členovia získavate exkluzívne benefity, vďaka ktorým nemusíte vyhľadávať konkurenčné ponuky – pretože práve u nás máte prístup k overenej kvalite a aktuálnym informáciám.

ĎAKUJEME, že si pre vzdelávanie vás a vašich zamestnancov vyberáte práve RVC Trnava.

■ Pracovné stretnutie správcov miestnych daní sa uskutočnilo v Hoteli Park v Piešťanoch v dňoch 19. – 21. marca 2024. Zúčastnilo sa na ňom 105 účastníkov, ktorí získali komplexný súhrn informácií a mali možnosť konzultácií k témam: miestne dane, poplatky za rozvoj a DSO, výsledky kontrol NKÚ v oblasti správy daní a exekučné konanie s praktickými príkladmi. Okrem odborných informácií bolo pre účastníkov zo štyroch RVC (Trnava, Nitra, Rovinka a Trenčín) dôležité aj osobné stretnutie a bohatá diskusia s lektormi.

■ RVC Trnava zrealizovalo celkovo 80 vzdelávacích podujatí s počtom účastníkov 4 095 (4 844 osobodní), z toho 89 % účastníkov boli členovia RVC. Členenie seminárov: 4 pracovné stretnutia; 54 webinárov; 10 prezenčných seminárov; 12 videozáznamov a predaj 2 publikácií (510 ks).

ASOCIÁCIA VZDELÁVANIA SAMOSPRÁVY

**Vzdelávanie
edícia
v samospráve**

Asociácia vzdelávania samosprávy (AVS) predstavuje koordinovaný systém vzdelávania samospráv na Slovensku. Jej hlavným cieľom je zabezpečiť kvalitné a dostupné vzdelávanie pre zamestnancov obecných a mestských samospráv, aj rozpočtových a príspevkových organizácií v ich pôsobnosti.

Spoločné ciele, efektívna spolupráca

AVS združuje regionálne vzdelávacie centrá (RVC), medzi ktoré patrí aj RVC Trnava, spolu s RVC Martin, RVC Nitra, RVC Rovinka, RVC Senica a RVC Trenčín. Tieto centrá spolupracujú na organizácii vzdelávacích aktivít, zdieľajú odborné poznatky a koordinujú svoje programy s cieľom priniesť užitočné informácie pre samosprávy.

Kompletný prehľad vzdelávania na jednom mieste

Jednou z kľúčových aktivít AVS je prevádzkovanie webovej stránky www.avs-rvc.sk, kde nájdete prehľad všetkých pripravovaných podujatí. Každé RVC organizuje samostatné vzdelávacie akcie, ale aj spoločné podujatia regionálneho i celoslovenského charakteru. Členovia uvedených RVC majú navyše na tieto podujatia zvýhodnený poplatok.

Publikácie

Aj v minulom roku sme vydali obľúbený *Diár samosprávy 2025*, ktorý je praktickým pomocníkom pre každého zamestnanca samosprávy. V časti publikácií na web stránke sa nachádza

Spoločný rast a spolupráca v oblasti vzdelávania

■ **Pracovné stretnutie starostov a primátorov v Novom Smokovci (15. – 17. apríla 2024).** Na odbornom a aktuálnom programe sa zúčastnilo 74 zástupcov samosprávy regiónu, ktorí získali množstvo cenných informácií z oblasti rozpočtového hospodárenia územnej samosprávy a praktickej aplikácie vybraných častí zákona o majetku obcí. Stretnutie viedli skúsení lektori – Ing. Ingrid Konečná Veverková a Mgr. Vladimír Pirošík, ktorí poskytli odborné poznatky a odpovedali na praktické otázky účastníkov.

ponuka vydavateľstva Wolters Kluwer – klasické aj online publikácie určené pre obce, mestá a ROP, čo poskytuje užitočné informácie na jednom mieste v prehľadne členenej forme.

Impozantné výsledky za rok 2024

AVS a jej členovia v roku 2024 spoločne zorganizovali:

- ✓ 453 podujatí s celkovým rozsahom 609 dní,
- ✓ 51 168 účastníkov/osobodní, z toho 71 % členov,
- ✓ takmer 300 poskytnutých poradenstiev.

Tieto úspechy dokazujú, že koordinovaný systém vzdelávania samosprávy je efektívnym nástrojom na podporu odborného rastu zamestnancov samospráv.

Spolupráca prináša úspech

Ako povedal Henry Ford: „Spolupráca je začiatok, zotrvanie v nej je pokrok a úspech je výsledkom.“ Spolupráca medzi členskými RVC v AVS, medzi RVC a ich členmi v jednotlivých regiónoch, ako aj vzájomná spolupráca samospráv, sú kľúčovými faktormi pre „prežitie“ v dnešnej náročnej dobe. Tieto formy spolupráce sú nevyhnutné pre dosahovanie pokroku a úspechov, ktoré nám pomáhajú čeliť výzvam súčasnosti.

Mgr. ANDREA BRIESTENSKÁ
vedúca kancelárie ZMO,
región JE Jaslovské Bohunice – RVC Trnava
predsedníčka AVS

■ **XXII. Valné zhromaždenie Asociácie vzdelávania samosprávy, ktoré zvolilo orgány AVS na obdobie 2024 – 2028, sa konalo 6. septembra 2024 vo Vyhniach. Schválilo rozpočet na obdobie 2024 – 2025 a rokovalo o činnosti na nasledujúce obdobie. Predsedníčkou AVS bola opäť zvolená Mgr. Andrea Bristenská, ktorá túto funkciu vykonáva od roku 2012. Na fotografii sú zástupcovia členov AVS, zľava: D. Gallo, RVC Martin; A. Bristenská, RVC Trnava; Z. Nosková, zástupkyňa RVC Trnava, starostka obce Siladice; M. Bokorová, RVC Nitra; J. Pupišová, RVC Trenčín; P. Kardošová, RVC Rovinka; P. Kvál – zástupca RVC Rovinka, primátor mesta Senec; J. Stupňanová, zástupkyňa RVC Martin, starostka obce Konská; M. Tomková, RVC Martin; I. Koprda, RVC Nitra; J. Švarc.**

ZLATÝ ERB 2024

Špačince víťazne v kategórii obcí

Súťaž ZlatyErb.sk má za cieľ podporiť informatizáciu slovenských samospráv a oceniť výnimočné projekty.

V roku 2024, v rámci 21. ročníka, sa do súťaže zapojilo 79 samospráv, pričom porota hodnotila 59 kritérií v 11 kategóriách.

Obec Špačince, člen ZMO, región JE Jaslovské Bohunice, dosiahla významný úspech, keď v prestížnej súťaži **Zlatý Erb 2024** získala **1. miesto v kategórii Najlepšia stránka obcí**. Tento ročník opäť potvrdil vysokú úroveň informatizácie a transparentnosti slovenských samospráv. Obec Špačince

ce www.spacince.sk tak obhájila svoje víťazstvo z roku 2023.

Mesto Hlohovec – www.hlohovec.sk – sa v kategórii miest umiestnilo na **3. mieste**.

Veľká gratulácia kolegom a samosprávam ZMO!

- AB -

ZlatyErb.sk

SÚŤAŽ O NAJLEPŠIE INTERNETOVÉ STRÁNKY A ELEKTRONICKÉ SLUŽBY
SAMOSPRÁV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PREHĽAD PRIPRAVOVANÝCH PODUJATÍ – RVC

11.3.2025
NOVELA zákona o MAJETKU obcí
od 1.1.2025. Ročné praktické
skúsenosti po veľkej novele
zákona o majetku obcí
doc. JUDr. Jozef Tekeli, PhD.

12.3.2025
UMELÁ INTELIGENCIA v praxi.
Ako si uľahčiť práce s využitím
umelej inteligencie
Ivana Miklovič

13.3.2025
Účtovníctvo a rozpočtovníctvo
pre OBCE, MESTÁ, VÚC v roku 2025
Ing. Terézia Urbanová

18.3.2025
Účtovníctvo a rozpočtovníctvo
pre ROZPOČTOVÉ
A PRÍSPEVKOVÉ ORGANIZÁCIE
v roku 2025
(zriadené obcou, mestom, VÚC)
Ing. Terézia Urbanová

19. – 21.3.2025
PRACOVNÉ STRETNUTIE
pre zamestnancov samosprávy
z OBLASTI SPRÁVY MIESTNYCH
DANÍ A POPLATKOV
*Ing. Iveta Ištaková,
JUDr. Ingrid Ney, Ing. Eva Ivaničová*

25.3.2025
Legislativa a prax
MATERSKEJ ŠKOLY
PhDr. Viera Hajduková, PhD.

27.3.2025
VNÚTORNÉ PREDPISY

pre oblasť vedenia účtovníctva,
ich spracovania a aplikácia v praxi
Ing. Mária Kasmanová

1.4.2025
Konzultačný seminár
k miestnym daniam a poplatku
za rozvoj a NOVELA
od 1.4.2025
Ing. Iveta Ištaková

4.4.2025
Aktuálne otázky
FINANCOVANIA REGIONÁLNEHO
ŠKOLSTVA v roku 2025
Ing. Janka Sládečková, PhD.

7. – 9.4.2025
Pracovné stretnutie
pre starostov a primátorov
obcí a miest,
resp. prednostov úradov
*Ing. Ingrid Konečná Veverková,
doc. JUDr. Jozef Tekeli*

8.4.2025
Zákon č. 563/2009 Z. z.
o správe daní – DAŇOVÝ PORIADOK
Ing. Eva Ivaničová

15.4.2025
ROZHODNUTIA RIADITEĽA ŠKOLY
ELEKTRONICKY – Vydávanie
rozhodnutí v súlade
so zákonom e Governmente
Ing. Erika Kusyová

25.4.2025
Nový STAVEBNÝ ZÁKON –
prehľadne a zrozumiteľne
JUDr. Marián Hoffmann, PhD.

29.4.2025
Praktická aplikácia CESTOVNÝCH
NÁHRAD v podmienkach územnej
samosprávy, ich evidencia a účtovanie
po novele účinné od 1.1.2025.
STRAVOVANIE ZAMESTNANCOV
Ing. Mária Kasmanová

29.4.2025
KONSOLIDOVANÁ ÚČTOVNÁ
ZÁVIERKA v samospráve –
novela účinná od 1.1.2024
Ing. Miriam Majorová

13.5.2025
ŠKOLSKÉ STRAVOVANIE –
účtovanie a vykazovanie v obciach,
v RO a PO zriadených obcou
Ing. Miriam Majorová

19. – 21.5.2025
Profesijný a osobnostný rast
zamestnancov obcí a miest
Mgr. Ladislav Briestenský

26.6.2025
Športový deň pre členov ZMO,
Kúpalisko Čífer – Pác

22. – 26.9.2025
5-dňový akreditovaný kurz:
PODVOJNÉ ÚČTOVNÍCTVO PRE OBCE,
MESTÁ, VÚC a nimi zriadené
ROZPOČTOVÉ A PRÍSPEVKOVÉ
ORGANIZÁCIE
Ing. Terézia Urbanová

8. – 10.10.2025
Pracovné stretnutie starostov
a primátorov na Podbanskom
Doplnené budú ďalšie podujatia.

V SÚČASNOSTI MÁ MIKROREGIÓN 15 ČLENOV

„Holeškári“ oslavujú štvrtstoročnicu

■ April 2024: členovia Mikroregiónu nad Holeškou s kolegami z partnerských združení na exkurzii v Rakúsku k téme odpadového hospodárstva – návšteva kompostárne na báze suchej fermentácie

Mikroregión nad Holeškou tento rok oslávi 25 rokov svojej činnosti. Keď sa povie 25 rokov, či to je veľa, alebo málo, nech zhodnotí čitateľ sám. Podľa môjho názoru, myšlienka spolupráce a spájania obcí v rámci komunálnej politiky bola správna a je za tým kus náročnej, ochotnej a spoločnej práce všetkých členských samospráv. Vytváranie spoločných útvarov obcí do združení najmä v tomto období potvrdzuje svoju opodstatnenosť z hľadiska prenesených a originálnych kompetencií, ako aj všetkých potrieb, ktoré musia v súčasnosti mestá a obce zabezpečovať pre svojich občanov. A práve založenie združenia Mikroregión nad Holeškou bolo základom vzniku ďalších združení pre efektívnejšiu a odbornejšiu činnosť združených samospráv.

„Skúsme to spoločne“, toto bola prvotná myšlienka v roku 2000. K takýmto aktivitám nútila zástupcov obcí aj tá skutočnosť, že mnohé projekty, či už v rámci tuzemských alebo zahraničných fondov, boli ľahšie priechodné pre väčšie regionálne územia, ako pre jednotlivé obce. Keďže naše obce svojou polohou tvoria jeden regionálny celok, ktorý od seba rozdeľujú iba tabule označujúce názvy obcí, tak dňa 27. januára 2000 za veľkej aktivity riaditeľky vtedajšej Strednej odbornej školy poľnohospodárskej v Rakoviciach Ing. Márie Múdrej a pracovníkov Agentúry rozvoja vidieka, najmä Ing. Jely Tvrdoňovej, sa uskutočnilo stretnutie pre „Prípravu založenia záujmového združenia“ obcí Borovce, Dubovany, Rakovice, Veselé a Veľké Kostoľany. Po prípravných prácach sa konal 26. júna 2000 ustanovujúci snem záujmového združenia „Spoločenstvo mikroregiónu nad Holeškou“ (SMNH) za účasti predstaviteľov všetkých zakladajúcich obcí, ktorými boli obec Borovce, Dolný Lopašov, Dubovany, Rakovice, Šterusy, Veľké Kostoľany a Veselé.

Toto združenie v rámci svojej činnosti malo podporovať ochranu životného prostredia, rozvoj cestovného ruchu, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, alternatívnej potravinárskej a poľnohospodárskej výroby a rozvoj

vidieka. V tom období štatutárnym zástupcom a predsedom SMNH bol starosta obce Veľké Kostoľany Jozef Magula, podpredseda bol starosta obce Veselé Štefan Kosec a tajomníčka Ing. Mária Múdra. Činnosť mikroregiónu bola najmä v získavaní skúseností, aktivít z ostatných mikroregiónov, či už na Slovensku alebo v zahraničí.

V júni 2001 bola prijatá za člena SMNH Stredná združená škola poľnohospodárska, kde sa vytvorilo aj sídlo SMNH a začal pracovať facilitátor združenia. Dňa 24. októbra 2003 bolo na sneme zvolené nové vedenie mikroregiónu, kde sa novým predsedom stal starosta obce Rakovice Dušan Daloš, podpredsedom starosta obce Dubovany Jozef Marko a tajomníčkou ostala Ing. Mária Múdra. Na marcovom zasadnutí snemu v roku 2004 bola na návrh výkonného výboru schválená zmena názvu záujmového združenia na „Mikroregión nad Holeškou“ (MNH). Zároveň na tomto sneme sa uznese ním prijalo aj rozšírenie mikroregiónu o ďalšie obce – Trebatice a Nižná.

Postupne sa na základe svojej aktívnej činnosti mikroregión v roku 2007 rozšíril o obce Kočín-Lančár a Krakovany a v roku 2009 pristúpili obce Ostrov a Prašník. Posledné prístupujúce obce boli v roku 2013 Chtelnica, v roku 2016 Šípkové a mesto Vrbové. Počas tohto obdobia obec Prašník sa na základe uznese nia svojho obecného zastupiteľstva rozhodla vystúpiť zo združenia. Takže v súčasnosti má mikroregión 15 členov, t. j. jedno mesto

a štrnásť obcí. Sídlo mikroregiónu sa nachádza v Rakoviciach a kancelária v priestoroch kaštieľa Spojenej školy Rakovice.

Počas svojej existencie sa podľa našich predstáv naplno rozbehli jednotlivé aktivity, či už oblasti kultúrne – spoločenskej alebo športovej činnosti. Veľmi aktívne a cieľavedome sa mikroregión zapájal formou žiadostí o dotácie na svoju činnosť do rôznych tuzemských aj zahraničných fondov, podporou ktorých rozvíjal svoju činnosť.

Činnosť záujmového združenia Mikroregión nad Holeškou sa zameriavala a naďalej rozvíja hlavne v oblastiach:

- koordinovaného postupu pri vytváraní koncepcie rozvoja mikroregiónu,
- cieľavedomej spoločnej ochrany zákonných práv a záujmov členov,
- iniciovaní a podpory aktivít v oblasti turistiky a agroturistiky,
- vytvárania priaznivého prostredia pre súkromných podnikateľov v oblasti služieb súvisiacich s vidieckou turistikou,
- zviditeľňovania mikroregiónu jeho vhodnou propagáciou,
- dosiahnutí vyššej ekonomickej prosperity obcí v mikroregióne a ich obyvateľov,
- ochrany životného prostredia.

Každoročné aktivity a činnosť mikroregiónu v predchádzajúcom období: minifutbalový turnaj MIKRO, vedomostný kvíz žiakov základných škôl, spoločné stretnutia občanov mikroregiónu *Hudba bez hraníc*, prejazd na bicykloch cez členské obce mikroregiónu *Cyklo Holeška tour*, *Kapustové hody* a súťaž obcí vo varení kapustnice, *Výstava darov a plodov z brehov Holešky*, roznášanie betlehemského svetla do všetkých obcí mikroregiónu a jeho okolia. Tieto podujatia sa organizujú dodnes v jednotlivých obciach a pod záštitou mikroregiónu.

Každoročne sa členovia výkonného výboru

■ **December 2024: Betlehenské svetlo roznesené do všetkých obcí mikroregiónu a jeho okolia. Na fotografii prijatie svetla v obci Trebatice starostom obce Mgr. Jurajom Valom (v strede), vľavo od neho predseda mikroregiónu Dušan Daloš, starosta obce Rakovice, vpravo Štefan Madunický, starosta obce Šterusy a úplne vľavo na okraji Ivan Šiška, starosta obce Borovce. Tradícia roznášania betlehenského svetla do kostolov, farností, zariadení sociálnych služieb zástupcami Mikroregiónu nad Holeškou a skautmi je neoddeliteľnou súčasťou prípravy na vianočné sviatky a možnosťou pre obyvateľov nášho regiónu doniesť si posolstvo pokoja, mieru, lásky a jednoty priamo do svojich príbytkov.**

(starostovia členských samospráv) podľa individuálneho záujmu zúčastňujú na pracovných cestách v mikroregiónoch na Slovensku, ale aj v Čechách a na Morave. Veľkým prínosom pre starostov obcí mikroregiónu bola pracovná cesta v obciach MAS Dolní Morava, kde sme navštívili mikroregióny Podluží a Hodonínsko. Stretnutia so starostami obcí boli zamerané na problematiku separovaného zberu, využiteľnosti zberných dvorov, budovania cyklotrás, riešení problémov a výmene skúseností v samospráve, prenesené a originálne kompetencie, ako v oblasti školstva, spoločných stavebných úradov, sociálnej starostlivosti a financovaní obcí.

Po analýzach týchto pracovných ciest s našimi moravskými partnermi sme zistili, v čom značne zaostávame za našimi kolegami z Moravy, a na ktoré oblasti sa hlavne zamerať v ďalšom období činnosti mikroregiónu.

Všetkým bolo jasné, že treba zamestnať na plný úväzok manažéra mikroregiónu. Toto rozhodnutie bolo veľmi správne, ale neočakávali sme, že nám narobí aj vrásky na čele. Počas výkonu svojej funkcie manažér mikroregiónu spôsobil pochybením pri finančných operáciách výrazné, až existenčné problémy, čo vyústilo začiatkom roku 2023 na sneme MNH k odvolaniu manažéra Lukáša Pavlecha a vzápätí bol snedom na pozíciu manažéra schválený Radoslav Mlynár. Výborná voľba, človek s veľmi bohatými organizačnými skúsenosťami, vhodný aj pre funkcie štatutára našich ďalších združení. Ako sa hovorí „všetko zlé je na niečo dobré“, u nás sa to potvrdilo v plnom rozsahu.

Tak, ako som už v úvode spomínal, mikroregión svojou aktivitou vo svojej činnosti a spájaním samospráv bol podnetom pre vytvorenie ďalších záujmových združení v našom regióne. Tieto združenia boli potrebné pre zabezpečenie a vytvorenie strategických dokumentov PHSR jednotlivých obcí a mikroregiónu, vypracovanie generelu cyklotrás celého mikroregiónu a analýzu územia, ktorá bola podporným dokumentom pre získanie a schválenie štatútu MAS ako občianskeho združenia fyzických a právnických osôb.

V súčasnosti pracujú v našom regióne následné spoločné samosprávne celky:

- Mikroregión nad Holeškou,
- Občianske združenie MAS Holeška,
- Obecná kanalizačná s. r. o. – prevádzka verejných obecných kanalizácií,
- Združenie obcí Holeška na triedenie a nakladanie s odpadmi – zber a likvidácia odpadov,
- Združenie obcí Zelená cesta – vybudovanie a prevádzka cyklotrasy z Piešťan do Vrbového,
- Združenie obcí Cyklocesta Holeška – vybudovanie a prevádzka cyklotrasy z Trebatíc do Veľkých Kostolian,
- Združenie obcí Cyklotrasa Podhorie – vybudovanie a prevádzka cyklotrasy z Vrbového do Veľkých Kostolian.

Mikroregión nad Holeškou je aktívnym členom Oblastnej organizácie cestovného ru-

chu Rezort Piešťany, Klastra regionálneho rozvoja a partnerom ZMO, región JE Jaslovské Bohunice.

V tomto roku v rámci slávania 25. výročia založenia Mikroregiónu nad Holeškou pripravujeme oslavy štvrtstoročnice, ktoré sa uskutočnia v sobotu 24. mája 2025 v obci Rakovice, kde sa aktuálne nachádza aj sídlo a kancelária vedenia mikroregiónu.

Tradičný cyklistický prejazd členskými samosprávami Mikroregiónu nad Holeškou a jeho 19. edícia je naplánovaná na sobotu 6. septembra 2025 so štartom a cieľom v obci Borovce. „Cyklo Holeška tour“ sa svojím rekreačným a nesúťažným charakterom stala obľúbenou akciou pre milovníkov cyklistiky, nielen z nášho mikroregiónu, ale aj za hranicami okresu či kraja, a to bez rozdielu veku.

DUŠAN DALOŠ
starosta obce Rakovice, predseda MNH
Foto: archív obce

■ **Osemnásť ročník tradičného rekreačného nesúťažného prejazdu na bicykloch, koložkách a iných kolesových tátošoch cez jednotlivé samosprávy Mikroregiónu nad Holeškou sa konal 29.8.2024. Štart a cieľ bol na futbalovom ihrisku v obci Kočín-Lančár.**

DEŇ ZMOS

0 problémoch trápiacich región

■ Na podujatí DEŇ ZMOS v regióne JE Jaslovské Bohunice sa 7. júna 2024 v Kine Fontána v Piešťanoch zišlo 60 starostov diskutujúcich o aktuálnych témach, ktoré samosprávy riešia a ktoré im sťažujú každodennú prácu

V piatok 7. júna 2024 privítal primátor Piešťan Mgr. Peter Jančovič, PhD. predstaviteľov ZMOS-u v priestoroch mestského úradu. V rámci svojho vystúpenia

predstavil aktivity samosprávy a upozornil na potrebu realizácie väčších investícií, ktoré sú nevyhnutné pre rozvoj kúpeľného mesta.

Po úvodnom privítaní sa v priestoroch Kina Fontána v Piešťanoch uskutočnilo zasadnutie ZMO, región JE Jaslovské Bohunice, kde prítomných účastníkov privítal predseda regiónu Mgr. Maroš Sagan, PhD. Na zasadnutí sa predstavitelia samosprávy Trnavského kraja zhodli na tom, že formát Deň ZMOS je výbornou príležitosťou na priame adresovanie otázok a podnetov predstaviteľom združenia.

„Dominovala problematika zdravotníctva, sociálnych vecí, školstva a tiež otázky týkajúce sa prevodu prebytočného majetku štátu do vlastníctva miest a obcí. Tento majetok by samosprávy mohli využiť na ďalší rozvoj v rámci svojich území. Venovali sme sa aj témam súvisiacim so Slovenským pozemkovým fondom. Kolegovia sa čoraz viac zaujímajú o modernizáciu športovej infraštruktúry, preto sme hovorili aj o Fonde na podporu športu, v ktorom má samospráva zastúpenie v podobe novej osoby,“ priblížil predseda ZMOS doc. PaedDr. Jozef Božík, PhD.

Na tlačovej besede, ktorá sa konala po zasadnutí, predstavitelia samosprávy poukázali na viacero problémov, ktoré región trápi. Na podujatí vystúpili Jozef Božík (predseda ZMOS), Martin Červenka (prvý podpredseda ZMOS), Mgr. Peter Jančovič (primátor Piešťan), Mgr. Maroš Sagan, PhD. (predseda ZMO, región JE Jaslovské Bohunice) a Ing. Roman Súkeník (podpredseda ZMO, región JE Jaslovské Bohunice).

Deň ZMOS v Trnavskom samosprávnom kraji navštívila aj ústredná riaditeľka Kancelárie ZMOS Ing. Zuzana Špačeková, spolu s Máriou Chováthovou a Tomášom Tahotným, LL.M., odbornými expertmi z Kancelárie ZMOS.

- AB -, foto: archív ZMO

■ Tlačová konferencia po skončení podujatia Deň ZMOS v regióne JE Jaslovské Bohunice – Piešťany, jún 2024, zľava: Ing. Roman Súkeník (podpredseda ZMO, starosta obce Zemianske Sady), Mgr. Maroš Sagan, PhD. (predseda ZMO, starosta obce Cífer), doc. PaedDr. Jozef Božík, PhD. (predseda ZMOS, primátor mesta Partizánske), Mgr. Peter Jančovič, PhD. (člen predsedníctva ZMOS, primátor mesta Piešťany), Ing. Martin Červenka, 1. podpredseda ZMOS, starosta obce Ratkovce.

SEKCIA EKONOMIKY A FINANCOVANIA ZMOS

Podajme tiket, možno vyhráme

■ Druhé zasadnutie Sekcie ekonomiky a financovania Rady ZMOS sa konalo 24. februára 2024. Na rokovaní sekcie sa zúčastnil vedúci oddelenia miestnych daní Ministerstva financií SR Ing. Marek Kuľka, ktorý informoval o pripravovaných legislatívnych zmenách v zákone o miestnych daniach. Prvou pripravovanou zmenou je zmena základu dane pri stavbách na bývanie a bytoch zo zastavanej plochy na podlahovú plochu a druhá sa týka progresívneho zdaňovania druhej a ďalších stavieb a bytov vo vlastníctve jedného daňovníka.

Sekcia ekonomiky a financovania ZMOS má 18 členov. V roku 2024 zasadala trikrát. Zo zdravotných dôvodov odstúpil predseda sekcie Ing. Ján Blcháč, primátor Liptovského Mikuláša, a novým predsedom sa stal Ing. Vladimír Maňka, primátor Zvolena. Na zasadnutiach sekcie rokovala o aktuálnych témach z oblasti financovania samospráv.

Vyjadrovala sa k návrhom rozpočtu verejnej správy. Očakávaný pokles DPFO, ktorá je hlavným zdrojom príjmov samospráv, sme sa snažili vo svojich uzneseniach odporúčať Rade ZMOS a vedeniu ZMOS, aby rokovali s vládou a požadovali dofinancovať výpadok DPFO mestám a obciam. V roku 2024 sme vybojovali len 50 mil. eur. Aj tak sme oproti rozpoč-

tu 2024 a prognózam dostali o 35 mil. eur menej. Na dvoch zasadnutiach sme rokovali so zástupcami Ministerstva financií SR, ale žiaľ, naše argumenty neboli pochopené. Odkazujú nám: „Vykryte si výpadok DPFO zvýšením miestnych daní, najmä dane z nehnuteľností.“ Výpadok DPFO z dôvodu daňového bonusu na deti, naše rozpočty, je veľmi bolestivý.

Riešili sme financovanie predprimárneho vzdelávania, ktoré sme odovzdali štátu – tu sme dopadli zatiaľ slušne. Navrhovali sme zákonné úpravy, systém automatickej valorizácie DZN podľa miery inflácie, zdaňovanie druhej a ďalšej nehnuteľnosti na bývanie daňovníka minimálne na trojnásobok, navrhujeme zdaníť nehnuteľnosť, no bývanie, kde nikto nemá trvalý pobyt, minimálne na trojnásobok. Ďalej sme prerokovali dopady konsolidačných opatrení na zostavovanie rozpočtov miest a obcí na rok 2025. V rozpočte verejnej správy na rok 2025 nenájdete dofinancovanie samosprávy z DPFO. V roku 2024 sme dostali 228 mil. eur. Pokiaľ si to nevybojujeme – financie sa v rozpočte SR nenájdú, bude v niektorých samosprávach katastrofa. Odporučili sme dofinancovať 87 mil. eur na „800-eurové“ odmeny a odvody.

So zástupcom Regionálneho združenia Mochovcov sa snažíme presadiť zvýšenie sadzieb na daň za jadrové zariadenie. Koeficient pre výpočet tejto dane nebol od roku 2004 valorizovaný. Navrhujeme navýšenie o dvojnásobok. Zatiaľ sme nepochodili ani na Ministerstve hospodárstva SR a ani na Ministerstve financií SR.

Vážené kolegyně, kolegovia, nie je pred nami jednoduchý rok. Asi budú musieť niektorí „podať tiket a vyhrať na športke“ alebo v nejakej inej lotérii a riadiť sa múdrosťou našich predkov: „Nikdy nebolo tak zle, aby nemohlo byť horšie.“

Veľa zdravia a pevné nervy želim!

Ing. ROMAN SÜENÍK
starosta Zemianske Sady,
podpredseda ZMO

Foto: archív

■ Piešťany, jún 2024 – diskusia starostov a primátorov ZMO, regiónu JE Jaslovské Bohunice s predsedníctvom ZMOS sa zamerala na témy sociálne veci, školstvo, prechod kompetencií, majetkové prevody zo štátu na samosprávy, zdravotníctvo, podpora športu a ďalšie aktuálne otázky. Na fotografii diskutujúci Mgr. Juraj Valo, starosta obce Trebatice, člen Rady ZMO regiónu JE Jaslovské Bohunice.

REZORTNÝ DEŇ MIRRI V REGIÓNE ZMO, JE JASLOVSKÉ BOHUNICE

O riešení problémov obcí a miest pri príprave i realizácii projektov

Pracovné stretnutie vedenia Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR s predstaviteľmi územnej samosprávy ZMO, región JE Jaslovské Bohunice.

Rezortný deň v regióne Jaslovské Bohunice sa konal **26. augusta 2024** v zasadačke firmy BIZZCOM, s. r. o., Bučany. Program mal viac častí:

- REZORTNÝ DEŇ ZMO, región JE Jaslovské Bohunice a **diskusia o spolupráci na riešeníach pre rozvoj miest a obcí**,
- INOVÁCIE Z BUČIAN DO SVETA, **stretnutie s predstaviteľmi firmy BIZZCOM**,
- NÁVŠTEVA EUROFONDOVÉHO PROJEKTU: **cyklotrasa Špačince – Bohdanovce nad Trnavou**,
- NÁVŠTEVA EUROFONDOVÉHO PROJEKTU: **ARCHEOPARK Cífer – Pác**.

V Bučanoch sa so zástupcami MIRRI a ministrom Richardom Rašim stretlo a intenzívne diskutovalo 75 starostov regiónu. Hovorilo sa o aktuálnych projektoch, Pláne obnovy, spolupráci so samosprávami a riešení množstva praktických problémov, ktoré majú obce/mestá pri príprave i realizácii projektov, predovšetkým zdĺhavé procesy a množstvo zmien v projektoch i legislatíve.

Minister Raši v Bučanoch oznámil investíciu 100 miliónov eur na podporu cyklo dopravy.

Horšou správou bolo, že mestá a obce, ktoré majú rozpracované cykloprojekty financované z Plánu obnovy, sa budú môcť zapojiť do výzvy MIRRI až potom, keď tieto projekty dokončia. Ministerstvo sa tak chce vyhnúť tomu, že niekto bude čerpať peniaze aj z eurofondov aj z Plánu obnovy a niekomu sa zasa peniaze neujdú. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR vyhlásilo výzvu o nenávratné finančné príspevky na podporu cyklo dopravy v objeme takmer 84 miliónov eur.

■ Dňa 26. augusta 2024 sa uskutočnilo stretnutie starostov a primátorov regiónu JE Jaslovské Bohunice v Bučanoch so zástupcami Ministerstva investícií a regionálneho rozvoja SR

V roku 2025 by sa výzva mala navýšiť až na 100 miliónov eur. Žiadateľmi o finančné prostriedky môžu byť mestá, obce, mestské časti, združenia obcí alebo vyššie územné celky a nimi zriadené organizácie. Ide o výzvu, ktorá je súčasťou tzv. integrovaných územných investícií, teda peniaze budú rozdelené do jednotlivých regiónov a priamo v jednotlivých regiónoch sa bude rozhodovať o tom, koľko peňazí na ktorý projekt pôjde. „Okrem toho, že je výzva určená na **liniovú infraštruktúru**, je určená tiež na **doplňkovú infraštruktúru**, ako sú systémy zdieľaných bicyklov, e-bicyklov, e-ko-

lobežík alebo odstavné zariadenia pre bicykle,“ informoval minister Raši.

Cieľom výzvy je tzv. vízia 0, aby bolo nula úmrtí na našich cestách práve preto, že sa bude k motorovej doprave vytvárať alternatíva v podobe cyklistickej infraštruktúry. Očakáva sa od nej rozšírenie cyklo dopravných trás tam, kde teraz ľudia využívajú motorové vozidlá.

Zástupcovia MIRRI mali v našom regióne zaujímavý program a navštívili zaujímavé miesta:

- **Prehliadka úspešnej a rozvíjajúcej sa firmy BIZZCOM Bučany**, ktorá navruhu-

■ Kongresová miestnosť BIZZCOM, s. r. o., v Bučanoch, kde sa stretlo 75 starostov regiónu ZMO, aby diskutovali o projektoch Európskej únie a Pláne obnovy

MALOKARPATSKÉ PARTNERSTVO, O. Z.

Občianske združenie Malokarpatské partnerstvo, o. z. bolo zaregistrované dňa 15.6.2007 v súlade s ustanoveniami zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v z. n. p. a neskôr bol občianskemu združeniu udelený štatút miestnej akčnej skupiny (MAS).

MAS Malokarpatské partnerstvo, o. z. má 52 členov a je tvorené občianskym sektorom, podnikateľskými subjektami a 23 obcami, ktoré na seba katastrálne nadväzujú: Biely Kostol, Bířovce, Bohdanovce nad Trnavou, Boleház, Borová, Buková, Dechtice, Dlhá, Dobrá Voda, Dolná Krupá, Dolné Orešany, Horné Dubové, Horné Orešany, Kátlovce, Košolná, Lošonec, Naháč, Ružindol, Smolenice, Suchá nad Parnou, Šelpice, Trstín a Zvončín.

Cieľom združenia je zlepšenie kvality života obyvateľov prostredníctvom obnovy a rozvoja obcí, inovovania služieb a hospodárstva, neustálej ochrany životného prostredia, vytvorenia vyhovujúcich podmienok vo vzdelávaní a sociálnej oblasti, zabezpečenia pracovných príležitostí a možností oddychu a relaxácie.

Na základe štatútu MAS môže združenie čerpať finančné prostriedky z IROP a PRV, pričom túto možnosť aj využila a v predchádzajúcich rokoch zrealizovala a kompletne implementovala (mimo následného monitoringu) projekty nielen pre zástupcov lokálnej samosprávy v jej katastrálnom území (napr.

Financie z IROP a PRV čerpá na skvalitnenie života

■ Pracovné rokovanie členov MAS Malokarpatské partnerstvo, o. z.

projekty skvalitnenia dopravnej infraštruktúry, zvýšenie kapacít materských škôl či skvalitnenie učební základných škôl a ďalšie), ale aj projekty zamerané na modernizáciu a nákup techniky pre subjekty reprezentujúce podnikateľské obce v štruktúre MAS.

V ďalšom období (najmä v roku 2024 a začiatkom roku 2025) boli komplexne implementované všetky schválené projekty IROP a následne aj ukončené ich financovanie, pričom došlo u niektorých projektov aj ku kráteniu finančných prostriedkov v nadväznosti na nedodržanie ustanovení stanovených danou výzvou.

Za PRV bola vyhlásená Výzva MAS 11/7.2/2, Podopatrenie 7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov, vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie, do ktorej sa zapojili obce: Dechtice, Buková, Košolná, Kátlovce a Horné Orešany – v súčasnom období prebieha hodnotiaci proces predložených projektov na PRV.

Ing. RENÉ ŠTEINER
projektový manažér MAS
Foto: archív MAS

je a vyrába komplexné riešenia pre rôzne druhy priemyslu od jednoúčelových zariadení až po komplexné automatizované linky. Jej cieľom je byť technologickým lídrom v oblasti výroby automatizovaných strojov a zariadení.

- **Exkurzia ARCHEPARKU Cífer – Pác:** Otvorený v roku 2024 a vybudovaný i s podporou financií z EÚ fondov. Je to zaujímavé miesto i na vzdelávanie žiakov, a preto poskytuje okrem iného vzdelávacie programy, ktoré sú kombináciou poznávania, skúmania našej histórie a tvorivého bádania, exteriérovú expozíciu, rôzne tematické programy.

- **Cyklotrasa Špačince – Bohdanovce nad Trnavou:** Cyklistická cesta dlhá viac ako 6 kilometrov, šírka 2,5m. Vedie cez poľa a až na jedno križovanie s cestou Trnava – Dolná Krupá je úplne oddelená od motorovej dopravy. Združenie obcí mestskej oblasti Trnava (ZOMOT) investovalo do výstavby so šírkou 2,5 metra viac ako milión eur, do výsadby novej zelene popri nej ďalších viac ako 200 tisíc eur. Peniaze na cyklistickú infraštruktúru získalo z eurofondov, prispel aj Trnavský samosprávny kraj.

Mgr. ANDREA BRIESTENSKÁ
Foto: archív ZMO

■ Tlačová konferencia sa uskutočnila 26. augusta 2024 v Bučanoch, v priestoroch firmy BIZZCOM, s. r. o., po skončení pracovného stretnutia so starostami ZMO, región JE Jaslovské Bohunice – zľava: MUDr. Richard Raši, PhD., MPH, minister Ministerstva investícií a regionálneho rozvoja SR, PhDr. Michal Kaliňák, PhD., štátny tajomník MIRRI, Ing. Martin Červenka, starosta obce Ratkovce a 1. podpredseda ZMOS

ČEREŠNIČKA NA TORTE PRIJEMNE STRÁVENÉHO DŇA

Odpočívadlo pod Zlatým Vrchom

■ Na 27. ročníku výstupu na Zlatý vrch sa 26.12.2024 zúčastnilo 250 turistov, z toho 40 detí. Podujatie sa konalo pod záštitou starostky obce Banka Tatiany Julinyovej.

Obec Banka, Klub slovenských turistov Tesla Piešťany a Združenie RO Zlatý vrch Moravany nad Váhom spoločne zorganizovali 27. ročník Štefanského výstupu na Zlatý vrch, kde slávnostne odovzdali Odpočívadlo pod Zlatým vrchom širokej verejnosti.

Účastníci sa po prvýkrát stretli v novovybudovanom Odpočívadle pod Zlatým vrchom, ktoré organizátori slávnostne odovzdali do užívania na pravé poludnie o 12.00 h, po čom nasledovalo aj spoločné fotenie účastníkov. Dňa 23.12.2024 požehnal Odpočívadlo pod Zlatým vrchom správca farnosti sv. Štefana v Piešťanoch Štefan Gag.

Odpočívadlo aj s novo vyznačenou turistickou odbočkou na vrchol Zlatého vrchu, do nadmorskej výšky 480 m. n. m. vybudoval Klub slovenských turistov Tesla Piešťany v rámci Zamestnaneckého grantového programu Nadácie ZSE, v spolupráci so Združením RO Zlatý vrch a s podporou obcí Banka, Moravany nad Váhom a Radošina i z výnosu verejnej zbierky účastníkov jubilejného 25. ročníka tejto akcie.

Na odpočívadle si okoloidúci môžu na lavičkách posedieť s prístreškom odpočinúť, posilniť sa, občerstviť a zvoliť si ďalšiu trasu podľa výberu na smerovníku pri cyklochodníku. Alebo si čo-to prečítať na informačnej tabuli o tamojšej lokalite Zlatého vrchu, ktorá je od začiatku roku 2024 vyhlásená za Chránené územie európskeho významu NATURA 2000 pod názvom Inovecké dubiny. Cykloturisti si tiež môžu odložiť svoje bicyk-

le v odkladačom stojane vyrobenom z kmeňa stromu. Celkové náklady na materiál a služby projektu predstavovali bežmála tisíc eur a dobrovoľníci, hlavne z radov KST, na ňom odpracovali cca 190 brigádnických hodín, za čo im patrí vrelé poďakovanie.

To všetko ponúkli hlavné organizátori z obce Banka so spoluorganizátormi KST Tesla Piešťany a RO Zlatý vrch na pripravených trasách z Piešťan, z Čertovej pece i z okolitých obcí, vrátane najnavštevovanejšej trasy zo sedla Havran. Trasa na vrchol a naspäť meria necelých 6 km s minimálnym prevýšením 106 m. Na Havrane si pritom môžete bezplatne zaparkovať vozidlo či príviesť sa autobusovou dopravou. Záštitu nad podujatím prevzala starostka obce Banka Mgr. Tatiana Julinyová. Finančne ho podporilo i mesto Piešťany, organi-

začne Olympijský klub Piešťany, obec Banka, Radošina a Moravany nad Váhom.

Program podujatia, tak ako v predošlom roku, za účasti viac ako 250 účastníkov vrátane vyše 40 detí, bol situovaný do sedla pod vrcholom, kde účastníci dostali príležitostný odznak a spomienkový list, mohli si posedieť pri občerstvení i opieť si pri ohníčku tradičný špekáčik organizátorov.

Krátky výstup na vrchol po červenom, novo vyznačenom turistickom chodníku s prezretím si výstavy fotografií z minulých ročníkov, ktorú odprezentovali zakladatelia podujatia a vizualizácia plánovanej rozhľadne, bol čerešničkou na torte príjemne stráveného dňa.

Všetkých srdečne pozývame na 28. ročník pochodu – tradične 26.12.2025.

- TJ -

Foto: archív

■ Novovybudované odpočívadlo pod Zlatým vrchom bolo slávnostne odovzdané do užívania 26.12.2024 o 12:00 hodine v rámci 27. ročníka pochodu na Zlatý vrch

HĽADÁME JEDNOTNÉ PRAVIDLÁ NA CELOM SLOVENSKU

Impulzy na zlepšenie cestovného ruchu

Sekcia cestovného ruchu a kúpeľníctva Združenia miest a obcí Slovenska sa zaoberá aktuálnymi potrebami samospráv v oblasti cestovného ruchu. Jej predsedom je od roku 2023 Mgr. Peter Jančovič, primátor mesta Piešťany, člen Rady ZMO, región JE Jaslovské Bohunice. Táto nová odborná sekcia bola zriadená rozhodnutím Rady ZMOS v júni 2023 na štvorročné funkčné obdobie 2023 – 2027 po posledných komunálnych voľbách (2022). V predchádzajúcom funkčnom období bol Peter Jančovič predsedom Sekcie inovácií, regionálneho rozvoja a cestovného ruchu, ktorá sa, vzhľadom na významnosť tém z pozície ZMOS, rozdelila na Sekciu regionálneho rozvoja a eurofondov, Sekciu cestovného ruchu a kúpeľníctva a Sekciu cezhraničnej spolupráce.

Od vzniku Sekcie cestovného ruchu a kúpeľníctva Rady ZMOS sa uskutočnilo šesť zasadnutí. Všetci členovia pochádzajú z regiónov a miest, kde je významným spôsobom zastúpený cestovný ruch, či už ide o kúpeľné mestá, horské doliny zamerané na turizmus alebo miesta, v blízkosti ktorých sídlia hrady, zámky, jaskyne a podobne.

Členovia sekcie sa na stretnutiach venujú dôležitým otázkam, jednou z nich je napríklad vymožiteľnosť daní z ubytovania. Konštatujem, že už dlhodobo voláme po spôsobe, ako zabrániť šedej ekonomike, teda únikom na dani z ubytovania a ďalších financií. Mali sme legislatívne návrhy, avšak je problematické ich presadiť v národnej rade, prípadne, ak sa tam aj nejaký návrh dostal, bol pozmenený spôsobom, ktorý vylučoval uplatnenie v praxi.

Aktuálnou témou sú napríklad apartmánové domy verzus územné plány. Napriec všetkými diskusiami však naďalej rezonuje spoločný problém – podfinancovanie samospráv. Je veľmi dôležité, aby sa domáci aj zahraniční kúpeľní hostia, ktorí prichádzajú na dlhodobé liečebné pobyty, cítili dobre nielen v hoteloch, kde sú ubytovaní, ale aj na území samospráv, kde sa kúpele nachádzajú. Samosprávy musia zabezpečiť veľké množstvo služieb v mestách. Napríklad kúpeľné mesto, akým sú Piešťany, zabezpečuje bohatý kultúrny program, kvetinové výsadby, úpravu parkov, údržbu ulíc. Autobusová hromadná doprava, ktorá spája kúpeľný ostrov s mestom, nás stojí desaťtisíce eur. Vynakladáme nemalé finančné prostriedky na vytváranie možností pre turistov, ale v podielových daniach to absolútne nie je zohľadnené. Aj týmto sa zaoberáme na stretnutiach sekcie. Veľmi dobre to vidieť na príklade malých odpadkových košov v centre mesta. Väčšinou sem nehádzu odpad domáci, ale turisti, ktorí sa pohybujú na území samospráv v centre miest. Tento odpad sa zaráta do poplatku obyvateľom, ktorí žijú v samotnej samospráve. Toto je jeden z problémov, s ktorým sa stretáme a snažíme sa hľadať

a navrhovať legislatívne riešenia. Sekcia aktuálne pripravuje prehľad zvýšených nákladov na cestovný ruch, ktoré samosprávy musia vynakladať. Často obec, ktorá má malý počet obyvateľov, nemá finančné prostriedky na to, aby vybudovala parkovisko alebo verejný toalety, či vybudovala lepšiu cestu, lebo takáto obec sa snaží vyžiť s peniazmi, ktoré majú na to, aby pokryli služby pre domácich obyvateľov, ktoré sú stanovené zákonom.

Po mnohých rokoch fungovania oblastných organizácií cestovného ruchu a krajských organizácií cestovného ruchu považujú členovia sekcie cestovného ruchu a kúpeľníctva za dôležité zamyslieť sa nad pravidlami, ktoré sú nastavené, a nad fungovaním týchto organizácií. Na každom zhromaždení, ktoré sa koná vždy v inej časti Slovenska, sa zaoberáme aj fungovaním miestnej OOCR alebo KOOCR. Zistili sme, že všade na Slovensku to funguje inak a všade sú iné pravidlá. Momentálne pracujeme na tom, že dávame dokopy všetky stanovky, analyzujeme ich a budeme sa snažiť prísť na to, ako by mohli fungovať jednotné pravidlá oblastných organizácií cestovného ruchu na celom Slovensku. Na zasadnutí našej sekcie sa zúčastnil napríklad aj štátny tajomník alebo zamestnanec ministerstva dopravy – po novom ministerstva cestovného ruchu

– ktorým sme dávali na zreteľ potrebu finančných prostriedkov pre samosprávy, aby mohli pracovať na infraštruktúrnych projektoch. Mám na mysli investičné projekty, napríklad spomínané parkoviská, verejné priestranstvá a podobne. Privítali sme vznik Fondu na podporu cestovného ruchu, ktorý by mohol byť impulzom pre budovanie lepšej infraštruktúry pre cestovný ruch.

Udržateľnosť cestovného ruchu a jeho infraštruktúry na Slovensku bude podporovať nový verejnoprávny fond: *Fond na podporu cestovného ruchu*. Disponovať bude sumou minimálne 20 miliónov eur ročne, ktorú mu poskytne zo svojho rozpočtu Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR. Medzi hlavné činnosti fondu patrí vytváranie podmienok pre návštevu destinácie, predĺženie pobytu turistov, zvyšovanie kvality služieb a ponuky produktov cestovného ruchu, a to prostredníctvom projektov v prioritizovaných oblastiach v súlade so schválenou národnou koncepciou rozvoja cestovného ruchu.

Členom 8-člennej správnej rady tohto fondu sa stal Peter Jančovič, primátor mesta Piešťany.

Mgr. PETER JANČOVIČ
primátor mesta Piešťany
Foto: archív sekcie

■ Rokovanie sekcie cestovného ruchu a kúpeľníctva v Hrabušiciach 9. októbra 2024, na ktoré prijal pozvanie i štátny tajomník Ministerstva cestovného ruchu a športu SR Marek Harbulák. Oboznámil členov sekcie s víziou ministerstva na ďalšie obdobie a informoval o nástrojoch na podporu cestovného ruchu.

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ MAS PONIKLEC – VÁH – II. ROČNÍK

Vďaka finančnej podpore Trnavského samosprávneho kraja sa dňa 14.9.2024 konal II. ročník krásnej akcie Deň otvorených dverí MAS Poniklec – Váh, na ktorú sa bude určite dlho spomínať. Okrem kvality podujatia bude dôvodom aj to, že hoci bolo podujatie pripravované mesiace vopred, naplánované so všetkou pompéznosťou a množstvom atrakcií do exteriéru – na futbalové ihrisko v Merašiciach, príroda nám ukázala, že aj tak bude mať posledné slovo ona. Neutíchajúci prudký dážď nás prinútil improvizovať a naše pripravené „trhové mestečko“ sme museli presunúť do kultúrneho domu. A povieť vám, to ešte len začal adrenalin...

■ **Predstavujeme spojenie dvoch generácií vedenia obce: súčasná starostka Katka Vnučková a Emília Mičianová, starostka v období rokov 1998 – 2002. Priamo na mieste piekli vianočné oplátky v sladkej aj slanej verzii.**

Hoci starostka Katka Vnučková a poslanci obce Merašice pripravili bufet a inventár pre trhové miesta v rekordnom čase, veru aj tak sme museli riešiť nepredvídateľné situácie za pochodu. A keď začali prichádzať zástupcovia obcí so svojimi vystavovateľmi – predajcami, to vám začalo handlovanie o predajné miesta, ako na ozajstnom trhovisku v trilógii Sváko Ragan. Každá obec sa chcela predstaviť v tom najlepšom svetle, odprezentovať to najkrajšie a aj najlepšie, čo má a všetci potrebovali viac miesta, ako sme mali k dispozícii. Ale vsadili sme na porekadlo, že dobrých ľudí sa všade veľa zmestí (veď ten, kto sa na akcii zúčastnil, robil správnu vec pre svoju komunitu, takže musí byť dobrý človek) a nemýlili sme sa, zabralo to. Nakoniec trhovníci využili každý kúšik voľnej plochy, a tak sa podujatie v stanovenom čase mohlo začať.

Po príhovore predsedníčky MAS, starostky obce Merašice, hostí pána Milana Domorackého a pána farára Mgr. Ľudovíta Malého, manažérka MAS Ing. Marta Biliková v rámci svojho príhovoru podrobne objasnila úlohy a ciele miestnej akčnej skupiny, ktorá sa za-

Ukázali tradície, remeslá i kultúru regiónu

meriava na podporu rozvoja miestnych komunít a regionálnych projektov. Vysvetlila, čo je úlohou MAS, kto sú členovia MAS Poniklec – Váh a predstavila niektoré z úspešných projektov, ktoré MAS realizovala alebo podporovala. Tieto projekty sú dôkazom efektívnej práce MAS v regióne a ich pozitívneho vplyvu na miestne komunity. Zdôraznila význam spolupráce medzi rôznymi sektormi a obyvateľmi regiónu pri realizácii úspešných projektov a vyzdvihla dôležitú úlohu pri zlepšovaní života v obciach a zabezpečovaní udržateľného rozvoja. Projekty, ktoré boli predstavené, ukazujú, ako môžu miestne komunity prostredníctvom aktívneho zapojenia a využívania dostupných zdrojov a fondov zlepšiť kvalitu života a prispieť k rozvoju regiónu. Vďaka činnosti MAS sa obce stávajú atraktívnejšími miestami na život, podporujú miestne podnikanie a kultúru, čo prispieva k ich celkovému rozvoju a prosperite.

■ **Merašice, september 2024: Fujaráš Ján Šulík z Dolného Trhovišťa sa profesionálnej výrobe typických slovenských hudobných nástrojov venuje už takmer tridsať rokov. Počas tohto obdobia, vďaka vlastným šikovným rukám a nadšeniu, pripravil vo svojej dielni niekoľko stovák fujár. Každý jeden kus je pritom umeleckým dielom. Okrem fujár ponúka vo svojej dielni aj iné nástroje, ako napríklad šesťdierkové pastierske píšťalky, malé fujary spojené s praktickou vychádzkovou palicou či takzvané fujarido. Hrou na fujare slávnostne otvoril II. ročník Dňa otvorených dverí Poniklec – Váh.**

■ Merašice, 14. septembra 2024, II. ročník podujatia Deň otvorených dverí MAS Poniklec – Váh – starostky a starostovia členských obcí, zľava: Daniel Tejkal, Pastuchov; Katarína Vnučková, Merašice; Ing. Emília Cvičelová, Kľačany; Ing. Eva Hanusová, Vinohrady nad Váhom; Mgr. Viera Darivčáková, Horné Zelenice; Jana Ešmírová, Sasinkovo; Mgr. Dagmar Jakubcová, Dolné Zelenice; Mgr. Eva Kukučková, Horné Otrokovce; Ing. Milan Domoracký, poslanec TTSK; Alena Rolincová, Tekol'dany; Peter Gálik, Tepličky; Bc. Katarína Biščáková, Dolné Otrokovce.

Po príhovoroch trhy otvoril hrou na fujare Ján Šulík z Dolného Trhovišťa, ktorý sa celý život venuje nielen hre na tento hudobný nástroj, ale aj jeho výrobe, čo odprezentoval aj na tomto podujatí.

Od tej chvíle si účastníci mohli prezerať stánky a obdivovať pestrú ponuku tradičných remeselných techník a výrobkov. Zaujímavosťou mali možnosť nahliadnuť do sveta tradičných remesiel a umenia, spoznať históriu a výrobné techniky, ktoré sa odovzdávajú z generácie na generáciu.

Medzi hlavnými atrakciami bolo:

- Výroba a zdobenie ľudových hudobných nástrojov a úžitkových predmetov z dreva.

- Pečené moravské koláče a oblátky.
- Prezentácia hydrolátov – kvetinových vôd.
- Výstava fotografií lvytý Janišovej z obecných akcií.
- Výroba a zdobenie reklamných predmetov.
- Predstavitelia včelárstva, vrátane produktov ako med, včelárske výrobky, sklenený úl a výroba úlov.
- Ručne vyrábané háčkované a drevené predmety.
- Výroba krojov a ich vyšívanie, vrátane prezentácie výroby detských vyšívaných a šitých vecí.
- Produkty vinárstva Chudý.
- Výrobky z včelieho vosku a pletené produkty.
- Keramika a keramické vitráže.

Podujatie zahŕňalo aj zábavný program, ktorý animátori zabezpečili pre deti, vrátane hier, súťaží a rôznych interaktívnych aktivít, ktoré deti zabavili a zároveň im poskytli príležitosť naučiť sa nové veci v zábavnej forme.

Akcia Deň otvorených dverí bola skvelou príležitosťou na spoznávanie tradícií, remesiel a kultúry regiónu, pričom návštevníci mali možnosť priamo sa zapojiť do rôznych aktivít. Celková atmosféra bola veľmi priateľská a rodinná, čo prispelo k veľkému úspechu podujatia.

Mgr. EVA KUKUČKOVÁ
starostka obce Horné Otrokovce
predsedníčka MAS Poniklec – Váh
Foto: archív obce

■ Obec Dolné Otrokovce sa na Dni otvorených dverí Poniklec – Váh v septembri 2024 prezentovala tradičnými dobrotami. V ponuke bolo niekoľko druhov koláčov pripravených podľa miestnych tradičných receptov.

Spoločnosť JESS pokračuje v prípravách na výstavbu nového jadrového zdroja

Jadrová energetická spoločnosť Slovenska, a. s. (JESS) napreduje s projektom, ktorý má kľúčový význam pre energetickú bezpečnosť krajiny. Naďalej pokračuje v prípravách na výstavbu nového jadrového zdroja v Jaslovských Bohuniciach s plánovaným inštalovaným výkonom 1 200 MW.

Projekt nového jadrového zdroja (NJZ), ktorý realizuje spoločnosť JESS, už dosiahol viaceré kľúčové míľniky. Medzi najvýznamnejšie z nich patria súhlasné stanovisko v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA), súlad s územnými plánmi obcí, osvedčenie Ministerstva hospodárstva SR na výstavbu energetického zariadenia a povolenie Úradu jadrového dozoru SR na umiestnenie stavby jadrového zariadenia.

Spoločnosť v súčasnosti pripravuje dokumentáciu k územnému konaniu podľa stavebného zákona. Začiatok územného konania je naplánovaný na jún 2026, pričom rozhodnutie o umiestnení stavby sa očakáva do konca roka 2026. „Dokumentácia pre územné konanie projektu NJZ je rozdelená na deväť samostatných stavieb, na ktoré sa pripravuje individuálna dokumentácia,“ uviedol generálny riaditeľ spoločnosti Tomáš Vavruška. Ide o areál NJZ, prípravu hlavného staveniska a zariadenie staveniska, vyvedenie výkonu, elektrickú stanicu Jaslovské Bohunice, prívod surovej vody, odvod odpadových a dažďových vôd, záložné napájanie, železničnú vlečku a úpravu distribučnej sústavy. Projektový tím aktuálne pracuje na príprave dokumentácie pre výber dodávateľa technológie. „Máme vo veľkej miere spracovanú technickú časť, momentálne sa sústreďujeme na jej aktualizáciu,“ doplnil Vavruška.

Zapojenie slovenského priemyslu a financovanie projektu

Pred začiatkom realizačnej fázy projektu sa analyzujú možnosti zapojenia slovenských podnikov. „Úspešné projekty Mochoviec 3 a 4 ukázali, že domáci priemysel má schopnosti prispieť k takýmto náročným projektom,“ poznamenal Vavruška. Vláda SR ukladá úlohu Ministerstvu hospodárstva SR a Ministerstvu financií SR vypracovať postup a harmonogram zabezpečenia financovania pre projekt NJZ do konca apríla 2025. Na základe tejto analýzy sa bude následne pripravovať finančný model pre výstavbu NJZ.

Personálne nároky a vzdelávanie

Jednou z významných výziev projektu je aj zabezpečenie kvalifikovaného personálu. Potrebný počet zamestnancov je podmienený konkrétnou etapou projektu, pričom v najvyťaženejšom období výstavby môže ísť o približne 4 000 pracovníkov. Celkové zapojenie personálu vrátane dodávateľských reťazcov a zabezpečenia infraštruktúry však môže predstavovať 6 000 až 10 000 ľudí. Aj z tohto dôvodu sa JESS v spolupráci s vládnymi orgánmi, vzdelávacími inštitúciami a priemyselnými partnermi aktívne podieľa na príprave vzdelávacieho plánu s cieľom prilákať mladé talenty a zabezpečiť budúcnosť energetického sektora.

■ Vizualizácia Nový jadrový zdroj v lokalite Jaslovské Bohunice

■ Fotovoltaická elektrárňa FVE 1 (pohľad zhora)

„Naším cieľom je vytvoriť príležitosti pre budovanie úspešnej kariéry a podporiť udržateľnú energetickú budúcnosť Slovenska,“ uzavrel Vavruška.

Projekty obnoviteľných zdrojov

Okrem kľúčového projektu nového jadrového zdroja sa spoločnosť JESS aktívne venuje aj rozvoju projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie. „Týmto prístupom prispievame k vyváženému energetickému mixu Slovenska, ktorý kombinuje stabilitu jadrovej energie s flexibilitou a ekologickými benefitmi obnoviteľných zdrojov,“ povedal Vavruška. Cieľom je zabezpečiť udržateľnú a nízkoemisnú energetickú budúcnosť krajiny.

Spoločnosť postavila na svojich plochách v Jaslovských Bohuniciach najväčšiu fotovoltaickú elektrárňu FVE 1 na Slovensku s výkonom 10 MW. V rámci tohto významného projektu úspešne ukončila koncom roka 2024 funkčné skúšky a uviedla elektrárňu do prevádzky. Spo-

ločnosť JESS pokračovala v danom roku aj s výstavbou ďalšej fotovoltaickej elektrárne FVE 2, tiež s výkonom 10 MW, s predpokladaným uvedením do prevádzky v júni 2025.

V rámci projektu *Vodík pre dopravu* vybudovala JESS v areáli Empark v Trnave, v miestnej časti Modranka, zariadenie na výrobu vodíka. Toto zariadenie je určené na výrobu, uskladnenie a výdaj zeleného vodíka, ktorého produkcia bude zabezpečená pomocou PEM elektrolyzéra s výkonom 1 – 2 MW. Spustenie výroby sa predpokladá v prvom kvartáli 2025. Vyrobe-

ný vodík bude slúžiť predovšetkým pre vozidlá hromadnej, prímestskej a nákladnej dopravy. Technológia na výrobu vodíka je primárne napájaná z vlastných obnoviteľných zdrojov energie. V rámci svojich aktivít vypracovala JESS v roku 2024 aj metodiku na nastavovanie ďalších procesov riešenia veterných parkov, čím podporuje aj rozvoj tohto segmentu obnoviteľných zdrojov energie.

Spoločnosť JESS tak naďalej napreduje v riešení jedného z najvýznamnejších projektov na Slovensku, ktorý je kľúčový pre budúcnosť energetiky krajiny. Spojením jadrovej energie s obnoviteľnými zdrojmi zároveň podporuje diverzifikáciu zdrojov energie a vytvára stabilný, udržateľný a ekologický základ pre budúce generácie.

MARTA PAVLIKOVÁ
špecialistka pre komunikáciu
a vzdelávanie Jadrová energetická
spoločnosť Slovenska, a. s.

Foto: archív JESS

V CÍFERI POSTAVILI ARCHEOLOGICKÉ MÚZEUM

Jedinečný projekt na Slovensku

Obec Cífer v roku 2024 ukončila výstavbu a otvorila Archeopark Cífer – Pác, múzeum pozostávajúce z rekonštruovaného bývalého vodného mlyna, archeologického skanzenu predstavujúceho čiastočnú repliku rímsko-germánskeho dvorca zo 4. storočia n. l. a náučného archeochodníka pri potoku Gidra. Ide o jedinečný projekt v rámci celého Slovenska. Takto hodnotia komplex archeológovia, Ministerstvo regionálneho rozvoja a informatizácie SR, učiteľia, historici i bežní návštevníci.

Múzeum je postavené v blízkosti významného archeologického náleziska z doby rímskej, kde boli po dlhoročnom výskume nitrianskych archeológov identifikované pozostatky germánsko-rímskeho hospodárskeho dvorca s rímskou architektúrou a rímskymi stavebnými materiálmi. Výnimočnosť náleziska spočíva v prítomnosti rímskeho elementu ďaleko za Dunajom, vtedajšou severnou hranicou Rímskej ríše. Súčasťou dvorca boli aj murované stavby – luxusná rímska vila a rímsky kúpeľ s vykurovanou podlahou a stenami. Spomedzi všetkých stavieb boli v skanzene zatiaľ zrealizované repliky troch typických objektov – rímskeho kúpeľa, rímskej hospodárskej stavby a germánskeho polopodzemného obydlia. Samostatným objektom je vodný mlyn s archeologickou muzeálnou expozíciou.

Obec Cífer zrealizovala tento projekt v spolupráci s obcou Modrá z Českej republiky, a to v rámci Programu cezhraničnej spolupráce CZ – SK v programovacom období 2014 – 2021. Výška investície na strane obce Cífer presiahla 2 200 000 €. Obec Modrá, ako cezhraničný partner, vybudovala moderné podzemné

múzeum – Klenotnicu Veľkej Moravy v Archeoskanzenu Modrá. Mimoriadne dôležitá bola spolupráca s Archeologickým ústavom SAV Nitra a Katedrou archeológie Trnavskej univerzity. Obe tieto inštitúcie zabezpečovali odborné zázemie projektu, akademický ústav spracoval projekt archeologickej expozície v mlyne a zapožičal do nej exponáty. Obec sa bude snažiť vytvoriť z archeoparku tzv. živé múzeum, teda múzeum, ktoré históriu predstavuje zážitkovým a interaktívnym spôsobom. Návštevník v ňom nenájde len rôzne exponáty ale aj množstvo vizuálnych vnemov, živé vystúpenia, edukačné programy, domáce zvieratá ale

bo možnosť vyskúšať si niektoré z dobových remeselných činností. Vybudovaný areál má vďaka tomu potenciál stať sa jedným z najvyhľadávanejších múzeí v Trnavskom kraji. **Vitani v ňom budú všetci návštevníci, avšak samozrejme budeme najradšej, ak základom návštevnosti budú predovšetkým obyvatelia miest a obcí nášho regiónu.**

Blížšie informácie i o pripravovaných podujatiach pre školy i verejnosť a ďalšie informácie nájdete na: <https://www.archeoparkcifer.sk/>

MAROS SAGAN
starosta obce Cífer
Foto: archív obce

■ **Archeopark ponúka tvorivé vzdelávacie programy, ktoré sú kombináciou poznávania, skúmania našej histórie a tvorivého bádania, zážitok z objavovania pri stretnutí s originálmi a kópiami archeologických nálezov. Návštevníci si počas nich môžu priamo vyskúšať historické remeselné techniky, vžiť sa do každodenného života starých národov a rozvíjať svoje zručnosti.**

■ **Archeopark Cífer – Pác, nachádzajúci sa v miestnej časti Pác obce Cífer, približuje návštevníkom jedinečný pohľad do minulosti regiónu prostredníctvom rekonštrukcie rímsko-germánskeho osídlenia zo 4. storočia nášho letopočtu. Areál pozostáva zo štyroch hlavných častí: Exteriérová expozícia – Rekonštrukcia časti germánskeho dvorca z rímskych čias, ktorá predstavuje dva kultúrne fenomény vtedajšej doby – rímsky a germánsky. Múzeum – Expozícia „Návraty do minulosti: Od prvých roľníkov po Veľkú Moravu“ prezentuje život človeka v tejto oblasti od 6. tisícročia pred Kristom až po stredovek, doplnená originálmi a kópiami najvýznamnejších nálezov. Záhrada našich predkov – Bylinková záhrada, ktorá približuje pestovanie a využitie rastlín v minulosti. Náučný archeochodník – Vzdelávacia trasa vedúca areálom, ktorá poskytuje informácie o histórii a archeologických nálezoch v regióne.**

ŠPORTOVÝ DEŇ ZAMESTNANCOV ČLENSKÝCH OBCÍ ZMO

■ Kúpalisko Cífer – Pác, 27.6.2024 – horúci deň, dobrá nálada, množstvo športových aktivít a 150 účastníkov športových hier zamestnancov obecných úradov členských obcí regiónu ZMO

Pohoda a stretnutia v letnom rytme

Horúce letné počasie, osviežujúca voda v bazéne a príjemná atmosféra – tak by sa dal stručne zhrnúť tradičný Športový deň zamestnancov členských obcí ZMO, región JE Jaslovské Bohunice, ktorý sa konal 27. júna 2024 na kúpalisku v Cíferi, m. č. Pác.

Na podujatí sa zúčastnilo 150 nadšených športovcov i rekreačných účastníkov, ktorí si užili pestrú ponuku aktivít. Na výber mali jumping, jogu, zumbu, plážový volejbal, šach, ping-pong, bedminton, tanec či plávanie. Okrem športu bol pripravený aj sprievodný program – prehliadka novootvoreného Archeoparku a náučný chodník s vyhlídkou, ktorý ponúkol množstvo zaujímavých informácií.

Nechýbali ani chvíle oddychu v tieni stro-

■ Joga a relax – tí, ktorí využili túto možnosť, určite neofutovali. Bolesť chrbta a krížov trápia mnohých, a preto veríme, že cvičenie s lektorkou Zuzkou prinieslo aspoň trochu úľavy a pohody.

mov, pri chladených nápojoch či v bazéne, kde si účastníci vychutnávali pravú letnú pohodu. Mnohí sa tu stretli navzájom po dlhom čase, keďže pracovný život sa čoraz viac presúva

■ Tradične si všetci mohli preveriť kondíciu a spáliť pár kalórií s energickou Katkou na jumping. Teší nás, že cvičenie nebolo len výsadou žien, ale s nadšením sa zapojili aj muži.

do online priestoru. O to viac si cenili možnosť neformálne si vymeniť skúsenosti a užiť si deň plný pohybu a relaxu.

S úsmevom a príjemnými spomienkami sa účastníci lúčili s prísľubom, že sa opäť stretnú.

■ Zumba s Klaudiou, starostkou Opoja, bola plná energie, dynamiky a rytmu. Napriek horúčkave presahujúcej 30 °C patril veľký obdiv všetkým dievčatám, ktoré sa zapojili a objavili, koľko sily a energie v sebe majú.

Najbližší Športový deň zamestnancov členských obcí ZMO je naplánovaný na 26. júna 2025 – a my sa už teraz tešíme!
- AB -, Foto: archív ZMO

■ Náučný archeochodník, ktorý vedie pozdĺž potoka Gidra. Tento chodník poskytuje informácie o histórii osídľovania lokality a jej prírodnom prostredí. Čo sa týka vyhliadky Vtáčie hniezdo, ide o netradičnú drevenú rozhľadňu v tvare obrovského vtáčieho hniezda, ktoré je oživením priestoru a súčasne atraktívnym miestom na „tú správnu fotku“ i účastníkov športových hier.

■ Cífer – Pác, 27.6.2024 – Program športového dňa si spolu so zamestnancami užíli aj starostovia obcí, ktorí toto podujatie pravidelne podporujú svojou účasťou. Ich prítomnosť nás potešila a vnímame ju ako potvrdenie významu a kvality tohto stretnutia. Zúčastnení starostovia a starostky obcí zľava: Cífer, Opoj, Dolné Lovčice, Šalgočka, Hruboňovo, Siladice, Borová, Špačince, Vlčkovce, Dolné Zelenice, Hrnčiarovce nad Parnou, Veľké Ripňany, Šterusy, Šoporňa, Lošonec.

POSILNILI VZŤAHY MEDZI MIESTNYMI KOMUNITAMI

Rok plný výnimočných zážitkov

■ **Majstrovstvá Európy vo futbale starostov 4. – 9. mája 2024 v Lipsku, kde Slovensko reprezentovali dve mužstvá. Zl'ava dolný rad:** Jozef Marko (Dubovany), Dušan Tomaško (Gelnica), Ján Hrčka (Horné Dubové), Juraj Jadroň (Vasíľov), Ladislav Pixiades (Kamenné Kosihy), Juraj Hrišo (Streženice), Adrián Macho (Šoporňa), Marek Balica (Slovenské Krivé), Maroš Sagan (Cífer), Alexander Darócz, Marián Varholák (Nová Ves), Jozef Švagerko (Vikartovce). **Horný rad:** Štefan Madunický (Šterusy), Vladimír Púčik (Ružindol), Mário Beblavý (Dolný Lopašov), František Matušik (Domaňža), Tomáš Nemeček (Pusté Sady), Michal Šlavka (Brehy), Ivan Šiška (Borovce), Tomáš Bartovič (Dolné Lovčice), Martin Červenka (Ratkovce), Rastislav Bobocký (Podolie), Jozef Baláž (Rovné), Slavomír Pocisk (Jablonec), Ondrej Ondruš (Vernár), Pavol Racsko (Kráľov Brod), šofér.

Futbalové mužstvo starostov, prežilo v roku 2024 nezapudnutelnú športovú sezónu plnú výnimočných zážitkov. Tím, ktorý sa skladá z najvyšších predstaviteľov miest a obcí,

ukázal svoju silu nielen na domácich trávnikoch, ale aj na prestížnom medzinárodnom turnaji a medzištátnom zápase.

Príprava na Majstrovstvá Európy 2024 v Lipsku

Rok 2024 sa začal pre mužstvo starostov v znamení intenzívnej prípravy na Majstrovstvá Európy, ktoré sa konali v nemeckom

Lipsku. Výber hráčov z celého Slovenska sa stretol v tréningovom kempe v Senci, kde sa pripravovali na túto prestížnu udalosť. Po niekoľkých dňoch tvrdej práce a intenzívnych tréningoch sa vybralo zloženie dvoch tímov, ktoré budú reprezentovať Slovensko na ME a konfrontovať sa tak s najlepšími futbalovými tímami z celej Európy.

Po náročných zápasoch sa slovenské mužstvo starostov na majstrovstvách Európy umiestnilo na peknom 5. mieste a 11. mieste. Pre obe

■ **Na ME v Lipsku v máji 2024 sa slovenské A mužstvo umiestnilo na 5. mieste. Zl'ava – dolný rad:** Michal Šlavka (Brehy), Ondrej Ondruš (Vernár), Marek Balica (Slovenské Krivé), Tomáš Nemeček (Pusté Sady), Maroš Sagan (Cífer), šofér Alexander Darócz, Ladislav Pixiades (Kamenné Kosihy), Tomáš Bartovič (Dolné Lovčice), Juraj Jadroň (Vasíľov), Jozef Švagerko (Vikartovce), – **horný rad:** Jozef Marko (Dubovany), Marián Varholák (Nová Ves), František Klínovský (Krakovany), Ján Hrčka (Horné Dubové), Pavol Racsko (Kráľov Brod), Ivan Šiška (Borovce), František Matušik (Domaňža), Mário Beblavý (Dolný Lopašov), Radomír Brtáň (Košece), Rastislav Bobocký (Podolie), Martin Červenka (Ratkovce), Jozef Baláž (Rovné), Slavomír Pocisk (Cífer), Adrián Macho (Šoporňa), Juraj Hrišo (Streženice), Štefan Madunický (Šterusy).

mužstvá to bol neúspech, nakoľko nenaplnili svoj potenciál a zaostali za svojimi ambíciami.

Priateľský zápas v Nemecku

Po trojmesačnej odmlke sa tím starostov opäť vrátil na pozvanie kolegov do Nemecka, kde sa 28. septembra 2024 odohral priateľský zápas v mestečku Keltern. Tento zápas mal osobitý charakter, pretože bol súčasťou obecných slávností a zároveň sa niektorí nemeckí reprezentanti lúčili so svojimi kariérami. Atmosféra bola nezabudnuteľná, a to nielen z dôvodu samotného zápasu, ale aj z príležitosti, že starostovia mali možnosť zúčastniť sa na tejto výnimočnej udalosti.

Štyri zápasy v domovských obciach

Okrem účasti na medzinárodných podujatiach sa mužstvo starostov pravidelne stretávalo aj v zápasoch na Slovensku. Tieto stretnutia, ktoré sa konali počas roka, boli príležitosťou nielen pre hráčov, ale aj pre obyvateľov obcí, aby podporili svojich starých pánov a užili si futbalovú atmosféru. Zápasy sa odohrali v obciach Krakovany,

■ Majstrovstvá Európy starostov vo futbale, ktoré sa konali v máji 2024, sa niesli v športovej a priateľskej atmosfére. Na turnaji sa zúčastnilo šesťnásť mužstiev, pričom titul majstra Európy získalo mužstvo starostov z Českej republiky.

■ V septembri 2024 sa reprezentácia starostov vo futbale zúčastnila na podujatí v nemeckom mestečku Keltern. Účastníci mali možnosť spoznať aj zaujímavosti regiónu.

Brehy, Dolný Lopašov a Cífer, kde sa sezóna oficiálne uzavrela a tím sa rozlúčil s futbalovým rokom posledným tréningom 27. novembra 2024.

Tieto zápasy ukázali silu komunity, keď sa starostovia stretli s obyvateľmi svojich obcí v priateľských futbalových dueloch, ktoré sprevádzala veľká podpora a nadšenie.

Tím, ktorý zjednocuje

Futbalové mužstvo starostov je nielen športovou reprezentáciou, ale aj symbolom spolupráce a jednoty medzi slovenskými obcami. Každý zápas, či už na domácej pôde, alebo v zahraničí, priniesol množstvo nezabudnuteľných chvíľ, ktoré posilnili vzťahy medzi miestnymi komunitami. A práve preto sa stali súčasťou nielen športového, ale aj spoločenského života.

Preto, ak chcete byť súčasťou tohto výnimočného tímu a privítať starostov vo vašej obci, neváhajte ich pozvať na zápas či slávnosť. Futbalová vášeň a tímová súdržnosť sa už čoskoro môžu preniesť aj k vám!

MÁRIO BEBLAVÝ
starosta obce Dolný Lopašov
Foto: archív

■ Spoločná fotografia na pamiatku po odohratom priateľskom zápase 28. septembra 2024 v nemeckom mestečku Keltern. Výsledok zápasu: Nemecko – Slovensko 3:0.

RADI VÁS OBOZNÁMIME S ĎALŠÍMI SKÚSENOSŤAMI

Kompostáreň a jej prvé kroky...

Mikroregión 11 PLUS predstavil v minulom roku v snemových novinách projekt Areálu pre spracovanie BRKO, pracovne označovaného aj ako „kompostáreň“. Zariadenie je vybudované v obci Cífer. Radi by sme sa s vami podelili o prvé skúsenosti z reálnej prevádzky, ktorej služby sme zabezpečovali pre 14 obcí z celkového počtu 22 členov mikroregiónu.

tia kapacít budú bez problémov dosiahnuteľné a udržateľné. Javí sa, že celková požiadavka bude vyššia, ako je reálna kapacita.

O niečo zložitejšie je to z nastavením ekonomickej udržateľnosti projektu, pretože pôvodne nastavená cenová politika stanovená Mikroregiónom 11 PLUS na úrovni 25 eur za tonu spracovaného zeleného odpadu sa ukazuje nedostatočná na pokrytie nákladov. Je preto dôležité

pozíciu zberové vozidlo, ktoré nádoby zároveň pri výsype automaticky umýva, takže dodávame kvalitnú službu. Už dnes máme potvrdený záujem ďalších obcí o zber BRKO, čo by malo viesť k tomu, že v máji 2025 dosiahneme potrebný plánovaný počet zbieraných nádob pre dlhodobú udržateľnosť, čo bude približne trojnásobok minuloročného objemu.

Čo ďalej? Nezastať a pokračovať na ceste k zabezpečeniu dostatočnej kapacity pre spracovanie BRO a BRKO, k čomu bude zrejme potrebné vybudovanie ďalších plôch pre kompostovanie. Hľadáme vhodné lokality v úzkej diskusii s obcami. V spolupráci s ďalšími partnermi však pracujeme aj na myšlienke o projektovom zámere komplexnejších služieb v odpadovom hospodárstve pre členskú obec. Inšpirovať sa chodíme do úspešných regiónov vo svete, ale aj na Slovensku. Po dosiahnutí konkrétnych cieľov vás radi oboznámime s našimi ďalšími skúsenosťami.

Je dôležité spomenúť, že aj v doterajších aktivitách nezabúdame na prvok vzdelávania a osvetovej činnosti v oblasti nakladania s odpadmi. Podarilo sa nám urobiť pekne podujatie ako *Týždeň enviro-edukácie na kompostárni* alebo *Deň otvorených dverí*. Podujatia pre širokú verejnosť s dôrazom na školskú mládež mali značný úspech a tešili sa veľkej návštevnosti. Zároveň boli prepojené aj na tradičné turisticko-poznávacie cyklo podujatia s názvom *Spoznaj Mikroregión 11 PLUS a MAS 11 PLUS na kolesách*, ktoré budeme organizovať určite aj v roku 2025. Srdečne vás pozývame.

MAREK TURANSKÝ
projektový manažér
Foto: archív obce

Projekt podporený z EÚ v rámci operačného programu *Kvalita životného prostredia* vo výške viac ako 3,5 mil. eur sa nám podarilo implementovať bez akejkoľvek korekcie, čiže môžeme povedať – úspešne. Kompostáreň prevádzkujeme od júla 2024 prostredníctvom prevádzkovej spoločnosti 11 PLUS, s. r. o., ktorá je 100 % dcérskou spoločnosťou Mikroregiónu 11 PLUS. Celková kapacita zariadenia je plánovaná na 3-tisíc ton ročne, pričom len od júla 2024 do konca roka 2024 sme spracovali viac ako 1 900 ton zeleného odpadu a viac ako 80 ton kuchynského odpadu. Je zrejme, že merateľné ukazovatele projektu z pohľadu využi-

priebežne vyhodnocovať a bilancovať vstupy a výstupy a hľadať riešenia na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti. V tomto projekte to znamená o niečo zvýšiť cenu za spracovanie zelenej časti odpadu, čo už odsúhlasil Mikroregión 11 PLUS (na 30 eur/tona pre členskú obec). V porovnaní s podobnými zariadeniami je však takto nastavená cena stále veľmi dobrá. Zároveň je nevyhnutné zvýšiť kapacitu zberu kuchynského odpadu, a to najmä v nezapojených členských obciach a čiastočne aj pre nečlenskú obec Mikroregiónu 11 PLUS v najbližšom okolí.

Zbierame 120-litrové nádoby na stojiskách určených v jednotlivých obciach. Máme k dis-

■ Areál pre spracovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (BRKO) Cífer vybudovaný i s podporou fondov EÚ. Na fotografií exkurzia žiakov Základnej školy Cífer v rámci týždňa ENVIRO EDUKÁCIE, ktorý bol podporený i z fondu TTSK. Cieľom projektu v septembri 2024 bola snaha o zvýšenie záujmu obyvateľov mikroregiónu o účinnejšie separovanie biologicky rozložiteľného odpadu a príkladom praxe prispieť k intenzifikácii jeho zhodnocovania.